

Сафары на квадрацыкле... у браслаўскай аграсядзібе

Сакрэты нябачных грошай

Рыжскі мастак — пра беларускіх класікаў

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 5

СТАР 5

СТАР 6

ПРЭЗІДЭНТ БЕЛАРУСІ ДАЎ ІНТЭРВ'Ю ДЛЯ ТУРКМЕНСКИХ СМІ

У якасці інтэрв'юера выступіў галоўны рэдактар міжнароднага часопіса «Туркменістан» Міхаіл Пераплеснін, паведамляе БЕЛТА.

Кіраўнік дзяржавы адказаў на шэраг пытанняў, якія датычацца стану і перспектывы двухбаковых беларуска-туркменскіх адносін у гандлёва-эканамічнай і вытворчай сферах, галіне транспарту і транспарту, сумеснага навучання і падрыхтоўкі кваліфікаваных кадраў для высокатэхналагічных сектараў эканомікі дзвюх краін.

Асабліва ўвага ў час інтэрв'ю была нададзена найбольш значымым праектам беларуска-туркменскага супрацоўніцтва, сярод якіх важнейшым з'яўляецца будаўніцтва беларускім бокам у Туркменістане Гарлыкскага горна-абагачальнага камбіната па здабычы калійных угнаенняў.

«Наземная частка знаходзіцца практычна на завяршальным этапе, мы хутка закончым. Думаю, што ў бліжэйшыя год-паўтара пройдзем і падземную частку. Усё роўна мы вам пабудуем самы сучасны камбінат, і вы будзеце ім ганарыцца. Мы гэта ўмеем рабіць. Нядаўна два такія камбінаты дадаткова пабудавалі ў сябе ў гэтых умовах. І мы зробім гэта сімвалам нашых адносін, — казаў Аляксандр Лукашэнка. — Як бы ні было складана, мы задаволены, што Туркменістан выбраў для рэалізацыі гэтага праекта Беларусь».

Плануецца, што, акрамя часопіса «Туркменістан», інтэрв'ю Прэзідэнта Беларусі будзе размешчана на сайце туркменскага ўрада, на сайце Turkmenistan.ru, у часопісе МЗС Туркменістана «Внешняя политика и дипломатия Туркменистана», а таксама распаўсюджана па каналах дзяржаўнай інфармацыйнай службы «Туркмендаўлетхабарлары».

МІНСКІЯ САМІТЫ І РАСІЙСКИ ПАДАТКОВЫ МАНЕЎР

сталі тэмай тэлефоннай размовы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным, паведамляе БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка запрасіў Уладзіміра Пуціна прыняць удзел у маючых адбыцца ў Мінску пасяджэннях Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД і Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета на ўзроўні кіраўнікоў дзяржаў. Прэзідэнт абмеркаваў парадак дня самітаў, у тым ліку пытанне пашырэння Еўразійскага эканамічнага саюза за кошт далучэння да яго Арменіі.

Адной з тэм размовы сталі адносіны Расіі і Беларусі ў гандлёва-эканамічнай сферы і ўплыв расійскага падатковага манеўру на фарміраванне бюджэту Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка таксама цэлла павіншаваў Уладзіміра Пуціна з днём нараджэння.

КАСТРЫЧНИЦКІ ПЛЕНЭР

ЦЫТАТА ДНЯ

Валерый ШКУРАТАЎ, дырэктар ДУ «Сталічны транспарт і сувязь»:

«У наступным годзе плануецца ўладаваць 13,8 км палос, выдзеленых для руху толькі грамадскага транспарту. Выдзяленне такіх палос неабходна, каб павялічыць хуткасць руху тралейбусаў і аўтобусаў. За апошнія 10 гадоў хуткасць руху грамадскага транспарту ў Мінску не змянілася. Гэта пры тым, што з тэхнічнага пункту гледжання ўсё значна прасунулася. Гэта звязана з тым, што ўвесь час расце колькасць асабістых аўтамабіляў, якія значна ўскладняюць рух грамадскага транспарту. Без кантролю за выкананнем вадзіцелямі асабістага транспарту правілаў дарожнага руху ў частцы павышэння на выдзеленыя палосы не абыйсця. Калі такі кантроль будзе, гэта дазволіць дысцыплінаваць кіроўцаў».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 08.10.2014 г.

Долар ЗША	10630,00 ▲
Еўра	13450,00 ▲
Рас. руб.	267,50 ▲
Укр. грыўня	824,99 ▲

Жыллё

ЦЭННІКІ ПАЎЗУЦЬ УНІЗ

Зніжэнне ўстойлівага попыту на кватэры на другасным рынку жылля Мінска назіраецца ўжо дзясцяты месяц. Таму толькі з пачатку года кошт квадратнага метра ў рэальных адзінках знізіўся прыкладна на 9-10%. Атрымаўся, што патанненне «рухаецца» з хуткасцю каля 1% у месяц. Восенню цікава саць да жыллёвай нерухомаасці з боку кліентаў крыху павялічылася, аднак сёння гэтага ўжо недастаткова. Санкцыі Захаду ў дачыненні да нашай вялікай суседкі, істот-

нае патанненне расійскага рубля і шэраг іншых фактараў ускосна паўплываюць на агульны спажывецкі настрой пакупнікоў і гаспадароў жылля. Па якіх сцэнарных будзе надалей развівацца наш рынак у такіх умовах? Зрабіць аналіз сітуацыі ў жыллёвай сферы сталіцы карэспандэнт «Звязды» дапамагае наш пастаянны эксперт — кіраўнік агенцтва «БелЦТН», старшыня рады Беларускай асацыяцыі «Нерухомаць» Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ.

Але спецыялісты прагназуюць, што да новага года патанненне сталічнага жылля не перасягне пяціпрацэнтную мяжу

Фота: Аляксандр КЛЕШЧУК

ЗАПЛАНАВАНАЕ ПАТАННЕННЕ

У другой палове жніўня і часткова ў верасні кліенты пачалі больш актыўна набываць кватэры, але падобны ўсплёск хутка і скончыцца. Цяпер у сталічных каталогах па продажы жылля налічваецца каля 8600 кватэр і колькасць прапаноў зноў пачынае павялічвацца. У сувязі з гэтым большасць аналітыкаў аднерухомаасці прагназуюць павольнае зніжэнне цэннікаў на сталічных кватэры — мінімум на бліжэйшыя тры месяцы.

Сёння рэальныя даходы сярэдняга класа крыху зніжаюцца, аб чым сведчыць і афіцыйная статыстыка. Застанецца пад вялікім пытаннем і з'яўленне даступных крэдытаў. Іх абцяжаюць, але толькі

не ў бліжэйшай перспектыве. Нацбанк аб'явіў аб тым, што да канца года памер стаўкі рэфінансавання памяншацца не будзе, а далей усё будзе залежаць ад агульнаэканамічнай сітуацыі... Згадзіцца, што падобныя заявы аптымізму будучым пакупнікам жылля не даб'ююць.

Застаецца яшчэ фактар «новабудулі», дзе цэннікі цяпер стабільныя, але і яны пачнуць «худзець» прыкладна праз 2-3 месяцы, упэўнены Мікалай ПРАСТАЛУПАЎ. Наш эксперт прагназуе патанненне кошту будаўніцтва жылля пасля новага года менавіта ў доларавым эквіваленце.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Выбух на шахце ў Польшчы: каля 30 чалавек шпіталізавана

У шахце «Мысловіц-Весола» ў Шленскім ваяводстваве на поўдні Польшчы выбухнуў метан. У момант індывідуальна пад зямлёй знаходзіліся 37 гарнякоў. Як паведамляе польскі тэлеканал TVN24, 36 шахцёраў выйшлі на паверхню, аднаго на момант падпісання нумара працягвалі шукаць. Аб ахвярах інфармацыі няма. 28 чалавек шпіталізавана, 13 з іх знаходзяцца ў цяжкім стане, перадае тэлеканал. У той жа час прэс-сакратар Катавіцкага вугальнага холдынга Войцех Яраш заявіў, што не мае даных аб якіх-небудзь сур'ёзных траўмах. Шахцёры знаходзіліся на глыбіні 660 метраў. Што стала прычынай выбуху, не ўдакладняецца. Нагадаем, летам мінулага года на гэтай шахце адбыўся няшчасны выпадак, у выніку якога загінулі тры рабочыя. У перыяд з 1990-га па 2013 год, нагадае TVN24, у польскіх вугальных шахтах адбыліся 42 пажары або выбухі, загінулі 88 чалавек, 117 атрымалі раненні.

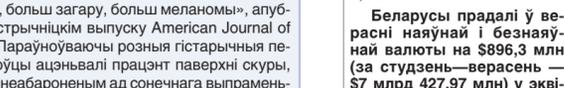
У Францыі забаранілі курыць у аўтамабілі пры дзецях

Міністр аховы здароўя Францыі Марысоль Турэн абвясціла аб уступленні ў сілу забароны на курэнне ў машыне ў прысутнасці дзяцей, паведамляюць інфармагенцтвы. «З гэтага часу будзе забаронена курыць у аўтамабілі ў прысутнасці дзяцей да 12 гадоў», — заявіла кіраўнік ведамства. Марысоль Турэн патлумачыла, што дзеці надзелены такімі ж правамі, што і дарослыя. Аднак з-за свайго юнага ўзросту не могуць заявіць пра іх, таму часта становяцца ахвярамі пасіўнага курэння. Такім чынам, на яе думку, толькі строга забарона дазволіць засцерагаць дзяцей ад тытунёвага дыму. Пры гэтым у забароны ёсць шмат недакладнасцяў. Напрыклад, пакулі незарэгуляваны, ці мае паліцэйскі права спыніць машыну, кіроўца якой закурывае, і напрыклад прад'явіць дакументы, якія сведчаць асабу і ўзрост дзіцяці.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У эпідэміі меланомы вінаватая змена ў модзе на купальныя касцюмы

Даследчыкі з медыцынскага цэнтру Лангана пры Нью-Ёркскім універсітэце вывучылі розныя стылі адзення, сацыяльныя нормы, медыцынскія практыкі і ўспрыманне загару за апошнія сто гадоў, піша The Daily Mail. Вынікам іх пошукаў стаў даклад «Больш сонца, больш загару, больш меланомы», апублікаваны ў кастрычніцкім выпуску American Journal of Public Health. Параўноўваючы розныя гістарычныя перыяды, навукоўцы адзначылі працэнт паверхні скуры, які заставаўся неабароненым ад сонечнага выпраменьвання. Так, напрыклад, у першыя гады XX стагоддзя людзі насілі вопратку, якая закрывала цела амаль з галавы да пяці. «Фарфоравая» бледная скура лічылася больш прыгожай. Аднак неўзабаве ўсё змянілася. У людзей стала больш вольнага часу, і яны палюбілі купальныя касцюмы, якія з гадамі становіліся ўсё больш адкрытымі. Папярэджанні пра шкідлівыя ультрафіялетавыя выпраменьвання ігнараваліся. Штогадова графікі, якія фіксуюць рост працэнта аголенага цела і павялічэнне колькасці выяўленых выпадкаў меланомы, дэманструюць карэляцыю паміж гэтымі з'явамі. Чым больш плошча цела, не абароненага адзеннем, тым часцей людзі хварэюць на рак скуры. Пры гэтым, нягледзячы на раннюю дыягностыку, меланомы працягваюць забіраць усё больш жыццяў — амаль столькі ж, колькі рак грудзей. Акрамя таго, з кожным годам гэты дыягназ «маладзее».

СТАР 2

Новыя рэаліі

ФАРМАЦЭЎТЫЧНЫЯ ЗАВОДЫ РЫХТУЮЦА ДА СУР'ЁЗНАЙ КАНКУРЭНЦЫІ

У 2016 годзе на тэрыторыі Мытнага саюза будзе створаны агульны рынак лекавых сродкаў

З 1 студзеня 2016 года прадугледжана стварэнне агульнага рынку лекавых сродкаў ЕАЭС. Зараз над пагадненнем аб адзіных прынцыпах і правілах абароту лекавых сродкаў у рамках ЕўраЭС працуе рабочая група.

агульным рынку, былі эфектыўнымі, бяспечнымі, якаснымі.

БЕЛАРУСКІЯ ЛЕКІ ЭКСПАРТУЮЦА Ў 29 КРАІН СВЕТУ

Беларускія вытворцы заяўляюць, што не баяцца канкурэнцыі на агульным рынку лекаў. — Аб запатрабаванасці беларускіх лекаў і іх якасці сведчыць той факт, што практычна 50% лекавых сродкаў айчынай вытворчасці адгружаецца на экспарт у 29 краін свету, — заяўляе намеснік дырэктара Дэпартамента фармацэўтычнай прамысловасці Міністэрства аховы здароўя Беларусі Віктар ШЭІН.

Такія пастаўкі, паводле яго слоў, ажыццяўляюцца ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі з сусветнымі вытворцамі. Пры гэтым прэтэнзіі да якасці беларускіх лекавых прэпаратаў, якія пастаўляюцца за межы краіны, няма.

Па словах начальніка ўпраўлення фармацэўтычнай інспекцыі і арганізацыі лекавага забеспячэння Міністэрства аховы здароўя Людмілы РЭЎЦКАЙ, на агульным рынку будуць толькі лекі, вырабленыя ў адпаведнасці з сертыфікатам GMP, які дае гарантыю фармацэўтычнай якасці лекавых сродкаў. — Распрацоўваючы пагадненне аб адзіных прынцыпах і правілах абароту лекавых сродкаў у рамках ЕАЭС, мы не адстойваем інтарэсы не беларускіх вытворцаў, а інтарэсы пацыентаў, — заявіла на сустрэчы з журналістамі Людміла Рэўцкая. — Мы адстойваем пазіцыю, каб лекі, прадстаўленыя на

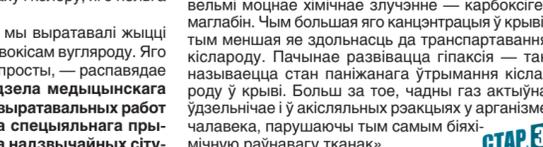
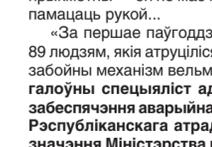
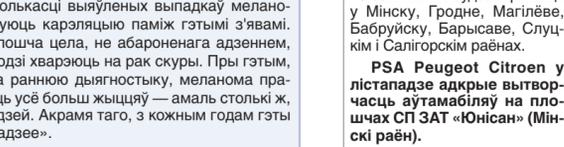
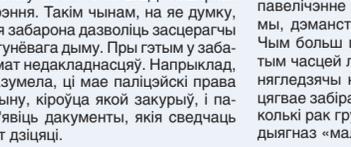
СМЯРОТНЫ ЧАД

Абаграваюць кватэру газавай плітой, вы рызыкуеце жыццём

Са школьнага курсу хіміі мы памятаем адну ўласцівасць згарання арганічнага паліва, з якім у штодзённым побыце сутыкаемся ў выглядзе саляры, бензіну, дроў ці газу. Падчас гэтай рэакцыі вылучаецца не толькі цяпло, але і вадзяны пар з вуглякіслым газам. Аднак калі ў навакольным паветры кіслароду для рэакцыі не хапае, то замест шкоднага вуглякіслага газу пачынае выдзяляцца яшчэ больш атрутны чадны.

Калі зазірнуць у статыстыку па смяротных атручэннях, то чаднаму газу ў Беларусі належыць чацвёртае месца. Саступае ён па колькасці забраных жыццяў толькі алкаголю, лекавым сродкам і наркотыкам. Аднак забойца гэты непрыкметны — ён не мае паху і колеру, яго нельга памацаць рукой... «За першае паўгоддзе мы выратавалі жыцці 89 людзей, якія атруціліся вадкім вугляроду. Яго забойны механізм вельмі просты, — распавядае галоўны спецыяліст аддзела медыцынскага забеспячэння аварыйна-выратавальных работ Рэспубліканскага атрада спецыяльнага прызначэння Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Дзмітрый ХАМЕНЯ. — Чадны газ вельмі актыўна звязваецца з адным з галоўных кампанентаў крыві — гематглабінам. Так утвараецца вельмі моцнае хімічнае злучэнне — карбоксигематглабін. Чым большая яго канцэнтрацыя ў крыві, тым меншая яе здольнасць да транспартавання кіслароду. Пачынае развівацца гіпаксія — так называецца стан паніжанага ўтрымання кіслароду ў крыві. Больш за тое, чадны газ актыўна ўздзейнічае і ў акісленных рэакцыях у арганізме чалавека, парушаючы тым самым біяхімічную раўнавагу тканак».

■ Парламенцкі дзённік

НАШЫ ПРАДПРЫЕМСТВЫ РЭАЛІЗУЮЦЬ НОВЫЯ ПРАЕКТЫ З АЗЕРБАЙДЖАНАМ

Мінск з афіцыйным візітам наведала дэлегацыя Азербайджанскай Рэспублікі на чале з міністрам замежных спраў Эльмарам МАМЕД’ЯРВАВІМ. Падчас сустрэчы ў Палаце прадстаўнікоў дыпламат падкрэсліў, што краіны могуць павялічыць таваразварот у самыя бліжэйшыя гады.

— Мы бачым вялікія перспектывы для развіцця нашага супрацоўніцтва, — падкрэсліў, вітаючы гасцей, **Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, старшыня ніжняй палаты парламента**. — І самае галоўнае — у нас няма ніякіх перашкод для таго, каб узаемадзеянне пашыралася і палглыблялася. Хацелі б звярнуць увагу на прадуктыўную працу ў гэтым кірунку парламентаў нашых дзяржаў.

Па словах старшыні Палаты прадстаўнікоў, кантакты падтрымліваюцца паміж камісіямі. Гэта сведчыць пра тое, што дэпутацкі корпус зацкаўлены наладжаць супрацоўніцтва ў палітычнай, эканамічнай, адукацыйнай і культурнай сферах. Уладзімір Андрэйчанка ўпэўнены, што ў аснове гэтых стасункаў ляжаць сяброўскія адносіны паміж кіраўнікамі нашых дзяржаў.

Як заўважае Эльмар Мамед’яраў, з палітычнага пункту гледжання ўзаемадзеянне Беларусі і Азербайджана развіваецца дынамічна, дзяржавы прытрымліваюцца падобнай пазіцыі ў розных міжнародных арганізацыях. У той жа час ёсць рэальныя магчымасці павялічыць таваразварот.

— Яны ёсць ужо на бліжэйшыя гады, — звярнуў увагу Эльмар Мамед’яраў. — Сённяшні таваразварот — 300 мільёнаў долараў — неblaгі, у прыватнасці для краін з такой колькасцю насельніцтва. Але ў любым выпадку трэба яго павялічваць.

Азербайджанскі міністр замежных спраў упэўнены, што і Беларусь, і Азербайджан — самадастатковыя дзяржавы і ім нескладана будзе рэалізаваць новыя сумесныя праекты ў розных сферах.

— Нам цікавы беларускі вопыт у галіне сельскай гаспадаркі. Зараз у Азербайджане аграрны сектар разам з энергетычным — кірункi, развіццю якіх надаецца асаблівае значэнне. У гэтым кантэксце нашай краіне было б цікава пераняць вопыт, які ёсць у Беларусі.

Яшчэ адзін новы кірунак магчымага супрацоўніцтва паміж краінамі — будаўніцтва паўднёвага газавога калідора. Прыродны газ будзе пастаўляцца з азербайджанскага сектара Каспійскага мора па труба-праводзе, які пройдзе праз Грузію, Турцыю, Грэцыю, Албанію, Італію. Гэта самы буйны падобны праект у рамках Еўрасаюза.

— У мінулым месяцы мы падпісалі пагадненне аб пачатку рэалізацыі гэтага праекта, які патрабуе, дарэчы, прыкладна 50 мільярдаў еўра інвестыцый. Мы ўзялімi пытанне аб магчымасці супрацоўніцтва нашых кампаній з беларускім прадпрыемствам па вытворчасці труб. Увогуле, падчас рэалізацыі гэтага праекта будучь вельмі вялікія магчымасці. Таму я запрасіў беларускія кампаніі прымаць удзел ва ўсіх гэтых тэндарах, якія будуць аб’яўляцца на працягу наступных пяці гадоў.

Падчас сустрэчы Эльмара Мамед’ярава з міністрам замежных спраў нашай краіны дыпламаты абмеркавалі магчымасці арганізацыі візиту кіраўніка Азербайджана ў Мінск. Як заўважыў **Уладзімір МАКЕІ**, тэрміны дадаткова будучь узгоднены па дыпламатычных каналах у залежнасці ад графіка працы кіраўнікоў абедзвюх краін.

Надзея ЮШКЕВІЧ

У НАРОДНАЙ ПАМЯЦІ І Ў МАСТАЦТВЕ

Міжнародная навуковая канферэнцыя «Першая сусветная вайна ў народнай памяці і мастацкім адлюстраванні» сабрала ў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі больш за 100 навукоўцаў з 11 краін свету для абмеркавання кола праблем, звязаных з тэмай Вялікай вайны, якую на працягу многіх гадоў выкрэслівалі не толькі з гістарычнай, але і з людскай памяці.

Як падкрэсліў **намеснік прэм’ер-міністра Анатоль ТОДКІ**, канферэнцыя — адзін са шматлікіх этапамі на шляху да яе вяртання. «Для Беларусі Першая сусветная вайна — трагічная старонка нашай нацыянальнай гісторыі, — зазначаў намеснік прэм’ер-міністра. — На працягу чатырох гадоў наша зямля была месцам жорсткіх бітваў. Больш чым 800 тысяч беларусаў апрапулі салдацкія шинялі. 120 тысяч назаўсёды засталіся ляжаць у брацкіх і невядомых магілах, больш за паятура мільёна жыхароў беларускіх губерняў сталі бе-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Аднак існаванне нават гэтых трох фактараў не падштурхнула да сапраўды істотнага патаннення, лічыць спадар Прасталупаў. Цэннікі будучь зніжацца на 1-1,5% у месяц. Справа ў тым, што на больш істотнае патанненне не гаджаюцца прадаўцы кватэр. І тут не працуюць ніякія эканамічныя фактары, бо дзейнічае псіхалогія ўласніка.

БЮДЖЭТНЫЯ АДНАПАКАЁўКІ — ДА 60 ТЫСЯЧ ДОЛАРАў

Выбар недарагіх кватэр на другасным рынку сёння застаецца даволі ўнутшалым. І гэта нягледзячы на тое, што напрыканцы лета было «вымыванне» таннага жылля. Большая частка жылля, якое прапануюцца на продаж, адносіцца да сегменту адна- і двухпакаёвых кватэр.

Зразумела, што максімальны попыт прыпадае на невялікія па плошчы кватэры сярэдняй якасці і з мінімальным коштам. Сёння самы мінімальны цэннік бюджэтных аднапакаёвак у сталіцы пачынаецца з 52-53 тысяч долараў. Аднак цяпер на такія кватэры звяртаюць увагу толькі тая пакупнікі, якія пра камфорт не вельмі задумваюцца. У падобных кватэрах агульная плошча жылля складае да 30 квадратных метраў. Таксама невялікае па плошчы жыллё (31-36 «кватратаў») прапануюцца па кошыце ад 55 да 60 тысяч долараў. Цяпер у гэтым цэнавым дыяпазоне існуе каля сотні невялікіх кватэр. Найбольш прапануюць зараз па аднапакаёўках, цана якіх ад 60 да 70 тысяч долараў.

Зацягваюць здзелку не выгадна тым, хто цяпер здымае кватэру. Жыллё ў бліжэйшых 6-8 месяцаў можа патаннець прыкладна на 6-10%.

Сярэдні кошт квадратнага метра бюджэтнага жылля невялікіх плошчаў складае ў рэальных здзелках ад 1500 да 1600 долараў. А вось пры продажы больш якасных аднапакаёвак «стаўка» такога «кватрата» агульнай плошчы будзе дасягаць 1650-1700 долараў.

Акрамя таго, на продаж зараз стаўлена да 400 жылых пакояў у стандартных шматпакаёўках. Кошт асобных

■ Напярэдадні

СВЯТА ДЛЯ МАМ — ПА ўСЁЙ КРАІНЕ

3 7 па 14 кастрычніка ў Беларусі праходзіць Тыздзень маці

Пра гэта расказаў намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны насельніцтва **Аляксандр РУ-МАК**. Сярод мерапрыемстваў, што ўваходзяць у праграму тыдня, — і традыцыйны ўрачысты прыём ва ўрадзе шматдзетных жанчын, якія рэалізавалі таксама як прафесіяналы і сацыяльна актыўныя грамадзяне, а таксама сустрэчы прадстаўнікоў галіновых міністэрстваў з жанчынамі, занятымі ў сферах сельскай гаспадаркі, спорту, салдацкімі маці, ветэранамі; і ўручэнне ў Мінску і кожнай вобласці ордэнаў Маці тым беларускам, хто нарадзіў і выхоўвае 5 і больш дзяцей; і выставы дзіцячых малюнкаў, творчыя конкурсы вершаў, песень і аповядаванняў пра маму; і ўшанаванне маці ў працоўных калектывах, установах адукацыі.

Так, у дзіцячых садках на гэтым тыдні адбудуцца святочныя канцэрты, прысвечаныя маці; у школах і гімназіях ладзяцца сустрэчы, напрыклад, з маці таленавітых дзяцей, якія падзяляцца з іншымі бацькамі секрэтамі выхавання; у ВНУ краіны пройдуць мерапрыемствы, скіраваныя на ўмацаванне маладых сем’яў. Акрамя таго, як расказала **прэс-сакратар Міністэрства адукацыі Беларусі Юлія ВАНІНА**, сёлета ўпершыню ў Мінску, Гродзенскай і Гомельскай абласцях створаны спецыяльныя валанцёрскія атрады, у склад якіх увайшлі найбольш дасведчаныя, актыўныя і неарыядушныя жанчыны-маці. Валанцёры праводзяць ва ўстановах адукацыі факкультатывныя заняткі з дзецьмі і моладдзю па праграме здаровага ладу жыцця.

«Пытанні мацярынства і дзяцінства займаюць адно з цэнтральных месцаў у сацыяльнай палітыцы нашай дзяржавы, — падкрэсліў **Аляксандр Румак**. — Аднавядная сістэма падтрымкі сем’яў з дзецьмі дзейнічае на ўсіх этапах, пачынаючы яшчэ з моманту цяжарнасці будучай мамы, і ўзмацняецца з нараджэннем кожнага наступнага дзіцяці. Мяркую, у тым ліку дзякуючы гэтай

падтрымцы нараджальнасць у Беларусі, пачынаючы з 2001 года, павялічваецца».

Дарэчы, пасля жніўняскай нарады ў кіраўніка дзяржавы, дзе абмяркоўваўся сярод іншых пытанняў праект сямейнага капіталу «Вялікая сям’я», Міністэрства працы і сацыяльнай абароны распрацавала і накіравала ва ўрад праект указа аб дадатковых мерах падтрымкі сем’яў з дзецьмі. Пры гэтым улічваліся як прапалены беларускі спецыялістаў, так і вопыт замежных дзяржаў — Расіі, краін Паўднёва-Усходняй Азіі. Аднак канкрэтныя тэрміны падпісання гэтага дакумента яшчэ невядомыя.

5 цікавых фактаў да Дня маці

♦ Дзень маці, які прыпадае на розныя даты, адзначаецца ў больш як 50 краінах свету, у тым ліку Бахрэйн, Індыі, Мексіцы, Саудаўскай Аравіі. У Беларусі ён супадае з праваслаўнымі святам Пакрова Прасвятой Багародзіцы — 14 кастрычніка. З 1996 года яго адзначаецца на дзяржаўным узроўні.

♦ Сёння ў падтрымку сем’ям, якія выхоўваюць дзяцей, паводле законаўдства, прызначаецца 10 відаў дзяржаўных дапамог: у сувязі з нараджэннем першага, другога і наступных дзяцей, па дзгледзе дзіцяці да 3 гадоў, адрасныя сацыяльныя дапамогі, бясплатнае дзіцячае харчаванне, паслугі няні пры нараджэнні дваіх і больш дзяцей і г.д. Сістэмай дзяржаўных дапамог у Беларусі ахоплены звыш 370 тысяч дзяцей.

♦ Летас у нашай краіне больш як 117 тысяч жанчын сталі мамамі — гэта, дарэчы, максімальная лічба за апошнія 20 гадоў. Сёлета ж за першае паўгоддзе свет убацьлі ўжо звыш 57 тысяч немаўлят, прычым больш як у палове выпадкаў гэта дзюгі і наступныя дзеці ў сям’і.

♦ За мінулы год і першую палову гэтага ў Беларусі не зарэгістравана ніводнага (!) выпадку мацярынскай смяротнасці, а ўзровень смяротнасці сярод немаўлят застаецца адным з самых нізкіх сярод еўрапейскіх краін — каля 3-3,5 на 1000 нараджэнняў дзяцей. (Прыкладна такія ж паказчыкі ў Аўстрыі, Бельгіі, Францыі, Нідэрландах, а, напрыклад, у Расіі ён складае больш як 7 выпадкаў на 1000 нараджаных.)

♦ У Беларусі сёння прыкладна 70 тысяч шматдзетных сем’яў. Лідзірую ў гэтай прыемнай статыстыцы Брэсцкая вобласць (тут траываеае больш як 16 тысяч вялікіх сем’яў).

Вікторыя ЦЕЛЯШУК

■ Рэха Першай сусветнай

навабудыныя кватэры на гэты конт так: «Можна толькі выказаць здагадку, што, калі крэдыты да канца года не з’явяцца, цэны на кватэры на першасным рынку зніжцца на 5-7%. І закрануць гэта можа караган-блочныя дамы як больш дарэгі сегмент. Каб не губляць, забудоўшчыкі зараз мяняюць праекты «зубіць» прыкладна на 3,5-4 тысячы долараў па арэндзе.

мацыйная барацьба стала важным складнікам ваенных дзеянняў», — мяркую намеснік міністра. — У гады Першай сусветнай вайны нараджаліся творы пазізі і прозы, творы мастацтва, галюнаўная ідэя як заклочалася ў пошуку інтэрнацыянальных асноў мастацтва і культуры, агульных заканамернасцяў у ідэалогіі», расказаў **дырэктар Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі Аляксандр ЛЯКОТКА**. — Сёння з’явіліся новыя працы, у якіх не толькі ацэньваюцца тыя гістарычныя падзеі, але і тое, што адбылося на пераломе эпох ва умовах мадэрнізму і авангардных кірункаў у выяўленчым мастацтве, у літаратуры так названага страчанага пакалення. І самае галоўнае ў гэтай ацэнцы — якое значэнне маюць сёння тыя падзеі і чаму яны вучаць з пункту гледжання разумення, наколькі важныя словы, гуманітарныя складнікі ў гэтым свеце, дзе вельмі складана захаваць разнастайнасць культур, моў, народаў і нацыі.

Вераніка КАНЮТА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аднак існаванне нават гэтых трох фактараў не падштурхнула да сапраўды істотнага патаннення, лічыць спадар Прасталупаў. Цэннікі будучь зніжацца на 1-1,5% у месяц. Справа ў тым, што на больш істотнае патанненне не гаджаюцца прадаўцы кватэр. І тут не працуюць ніякія эканамічныя фактары, бо дзейнічае псіхалогія ўласніка.

БЮДЖЭТНЫЯ АДНАПАКАЁўКІ — ДА 60 ТЫСЯЧ ДОЛАРАў

Выбар недарагіх кватэр на другасным рынку сёння застаецца даволі ўнутшалым. І гэта нягледзячы на тое, што напрыканцы лета было «вымыванне» таннага жылля. Большая частка жылля, якое прапануюцца на продаж, адносіцца да сегменту адна- і двухпакаёвых кватэр.

Зразумела, што максімальны попыт прыпадае на невялікія па плошчы кватэры сярэдняй якасці і з мінімальным коштам. Сёння самы мінімальны цэннік бюджэтных аднапакаёвак у сталіцы пачынаецца з 52-53 тысяч долараў. Аднак цяпер на такія кватэры звяртаюць увагу толькі тая пакупнікі, якія пра камфорт не вельмі задумваюцца. У падобных кватэрах агульная плошча жылля складае да 30 квадратных метраў. Таксама невялікае па плошчы жыллё (31-36 «кватратаў») прапануюцца па кошыце ад 55 да 60 тысяч долараў. Цяпер у гэтым цэнавым дыяпазоне існуе каля сотні невялікіх кватэр. Найбольш прапануюць зараз па аднапакаёўках, цана якіх ад 60 да 70 тысяч долараў.

Зацягваюць здзелку не выгадна тым, хто цяпер здымае кватэру. Жыллё ў бліжэйшых 6-8 месяцаў можа патаннець прыкладна на 6-10%.

Сярэдні кошт квадратнага метра бюджэтнага жылля невялікіх плошчаў складае ў рэальных здзелках ад 1500 да 1600 долараў. А вось пры продажы больш якасных аднапакаёвак «стаўка» такога «кватрата» агульнай плошчы будзе дасягаць 1650-1700 долараў.

Акрамя таго, на продаж зараз стаўлена да 400 жылых пакояў у стан-

жэнцамі, многія з якіх так і не змаглі вярнуцца на сваю Радзіму. Прышло сто гадоў, а колькасць насельніцтва нашай краіны, на жаль, засталася практычна такой жа».

Па розных прычынах гэтая вайна ў савецкай гісторыі, а таксама ў айчыннай памяці заставалася чужой і забытай. З часам мы пераасэнсавалі мінулыя падзеі, ліквідавалі некаторыя несправядлівасці, звязаныя з іх трактоўкай. Сёння органы дзяржаўнага кіравання, духавенствам, грамадска-навуковай і творчай інтэлігенцыяй, моладдзю і проста энтузіястамі вядзецца сістэмная праца па аднаўленні і захаванні гісторыі, памяці аб тых падзеях і людзях. Гэта вялікі фронт пошукавых работ, добраўпарадкаванне месцаў пахаванняў, навуковыя канферэнцыі, выставы архіўных матэрыялаў, выданне кніг, распрацоўка турыстычных маршрутаў і, вядома, стварэнне помнікаў.

Найбольш яркі прыклад апошняга — адкрывецца сёлета ў Сморгоні мемарыял памяці ахвар Першай сусветнай вайны. Праца над ім яшчэ не скончана: у стваральніку першага беларускага мемарыяльнага комплексу такога маштабу яшчэ шмат ідэй, якія патрабна рэалізаваць. Як расказаў Анатоль Тозік, закончыць работу над мемарыялам плануецца да 2018 года, калі будзе адзначацца 100-годдзе з дня заканчання Першай сусветнай вайны.

Удзельнікі канферэнцыі абмеркавалі ролю і наступствы той вайны для развіцця культуры еўрапейскіх краін, яе ўплыў на літаратурны працэс і публіцыстыку, на развіццё нацыянальнай самасвядомасці народаў, якія бралі ўдзел у ваенных дзеяннях.

Па словах **намесніка міністра інфармацыі Уладзіміра МАТУСЕВІЧА**, вынікамі Першай сусветнай вайны сталі разнастайныя змены культурнага, філасофскага, светапогляднага характару, якія на доўгія гады вызначылі развіццё гуманітарнай сферы, мастацтва, літаратуры. «Новую якасць набылі сродкі прапаганды, сродкі масавай інфармацыі. Менавіта з часоў Першай сусветнай вайны яны сталі актыўна выкарыстоўвацца як значны фактар фарміравання грамадскай думкі, а інфар-

АЛЬТЭРНАТЫўНЫЯ ЗДЗЕЛКІ

Попыт на кватэры ў сталіцы не надта вялікі, але стабільны. Людзі, які і раней, жадаюць жыць у лепшых умовах, аднак у іх не заўсёды хапае «жывых» грошай. Таму на рынку ўзнікае новая тэндэнцыя па змяненні структуры здзелак. Насамрэч знайсці пакупнікіа з грошыма вельмі складана. Большая частка здзелак — ланцужковыя, калі прадавец прадае сваю кватэру і купляе ўзамем іншую з невялікай даплатай. Панасціліся проста абмены з даплатай. Беларусы прыстасаваліся да адсутнасці танных крэдытаў. «Калі раней мы лічылі, што знайсці варыянт абмену, які б задаволюі абодва бакі, нерэальна, то цяпер людзі самі адзін аднаго знаходзяць і прыходзяць да нас толькі афармляць здзелку», — расказвае **намеснік дырэктара па продажах на другасным рынку жылля агенцтва нерухомасці «Твая сталіца» Святлана КУДЗЕЛКА**.

ПАЧАКАЦЬ МЭТАЗГОДНА НЕ ўСІМ

Апошнім часам газета атрымлівае шмат пытанняў ад патэнцыйных пакупнікоў сталічнага жылля. Нашых чытачоў цікавіць канкрэтная рэкамендацыя ад эксперта: цяпер набываець кватэру ў Мінску ці пачакаць істотнага патаннення на рынку?

Адразу адзначу, што катэгорычнага адказу не будзе, бо кожны самастойна асмельваецца на такі сур’ёзны крок. Спадар Прасталупаў можа толькі паразаважаць на гэты конт. Па першае, прыкладна 90% здзелак на рынку прыпадае на тых кліентаў, якія адначасова купляюць і прадаюць жыллё. Нейкае невялікае змяненне цэннікаў за кароткі тэрмін часу ў гэтым выпадку па кішчкі кліентаў не ўдарыць. Калі можа патаннець ваша будучая кватэра, то прыкладна на такі панум абавязкова знізіцца цэннік і па жыллі, якое прапаруеца адначасова кліентам на продаж. Тут існуе адно «але», калі сапраўды маленькія кватэры таннеюць звычай-

на «са скрыпам». Аднак ліквідную і танную шматпакаёўку таксама трэба пашукваць.

Другі варыянт, калі жыллё набываецца за «жывыя» грошы па лініі «чыстага» продажаў. Аднак і ў гэтым выпадку зацягваюць здзелку не выгадна тым, хто цяпер здымае кватэру. Так, жыллё ў бліжэйшыя 6-8 месяцаў можа патаннець прыкладна на 6-10%. Гэта цалкам верагодна, але не факт. Разам з тым, за гэты час сям’я на здымнай кватэры «зубіць» прыкладна 3,5-4 тысячы долараў па арэндзе.

На рынку нерухомасці хапае кватэр з звышшаным коштам, уладальнікі якіх не спяшаліся іх прадаваць у надзеі, што цэны вырастуць. Цяпер яны разумеюць, што чакаць гэтага не варта, і зніжаюць кошт.

Трэці варыянт тычыцца тых людзей з грошыма, якія набываюць жыллё на перспектывы. Для гэтай катэгорыі пакупнікоў кватэра можа стаць дадатковай крыніцай прыбытку, бо цяпер цэннік здымнага жылля без мзблі таксама ўнутшалы. Застаюцца толькі маладыя сем’і і адзіночкі людзі, якія жывуць разам з бацькамі. Ім і сапраўды можна пачакаць невялікага патаннення.

МЯРКУЕМАЕ ПАТАННЕННЕ — МАКСІМУМ 5-7%

У сённяшняй незразумелай сітуацыі на рынку ўзнікае адно слушнае пытанне. Цікава, а колькі існуючыя попыты на сталічнае жыллё падтрымаецца без даступных крэдытаў? Наш эксперт Мікалай Прасталупаў лічыць, што стабільнасць з попытам пратрымаецца максімум да канца года. На рынку нерухомасці цяпер хапае кватэр з звышшаным коштам, уладальнікі якіх не спяшаліся іх прадаваць у надзеі, што цэны вырастуць. Цяпер яны разу-

■ Падзея

ФОРУМ ТРАНСПАРТНІКАў

Учора стартаваў транспартны тыздзень у Мінску. Пачаўся ён з адкрыццёй выставкі «Транспарт і лагістыка», якая ўжо стаяніцца традыцыйнай для Беларусі. Сёлета форум у восьмы раз сабраў экспертаў і прадстаўнікоў аўтамабільных арганізацый Беларусі, Расіі, Літвы, Латвіі і Польшчы.

Намеснік прэм’ер-міністра Беларусі **Анатоль КАЛІНІН** адзначаў, што ўрад Беларусі будзе ствараць усе умовы для развіцця транспартнага бізнесу ў краіне. Па меркаванні віцэ-прэм’ера, удзельнікі форуму змогуць прыйсці да пагадненняў, а таксама падпісаць «знакавыя і важкія кантракты для эканомікі Беларусі».

Міністр транспарту і камунікацый Анатоль СІВАК заявіў, што гэтае мерапрыемства з’яўляецца выдатнай пляцоўкай для ўстанавлення прамых кантактаў. У час перамоў гаворка вялася аб пад’ядкох да развіцця лагістычных цэнтраў як унутры Беларусі, так і за межамі. У рамках транспартнага тыдня сёння і заўтра пройдуць такія мерапрыемствы, як трэцяя міжнародная выстаўка «Лагістычны інжынерынг» і восьмы беларускі транспартна-лагістычны кангрэс, а таксама некалькі міжнародных мерапрыемстваў, семінараў, канферэнцый і «круглых сталоў».

Беларускі транспартны тыздзень адыгрывае значную ролю ў развіцці транспартнай інфраструктуры і лагістычнай сістэмы як Беларусі, так і суседніх дзяржаў. Таксама гэтае мерапрыемства садзейнічае прыцягненню інвацый і інвестыцый, росту аб’ёму міжнародных перавозак у нашу краіну.

Сёлета ў экспазіцыях прымаюць удзел больш за 100 кампаній з 11 краін, у тым ліку Аўстрыі, Бельгіі, Германіі, Ірана. Удзельнікі выставы прадэманструюць сучасныя транспартныя сістэмы і абсталяванне для іх, тэхналогіі і тэхніку для праектавання, будаўніцтва, рамонтну і абслугоўвання розных відаў транспартных камунікацый, паслугі па перавозцы грузаў і пасажыраў, а таксама сістэмы інфармацыі і абслугоўвання для транспарту і лагістыкі.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАў САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

9 кастрычніка 2014 года ў 15.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 9) адбудзецца пасяджэнне шостаў сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

ПРЫПЫНАК ЗАЦЯГВАЕЦЦА

Стаўка рэфінансавання ў кастрычніку зноў захаваецца на ўзроўні 20% гадавых. Такое рашэнне прынята на пасяджэнні праўлення Нацыянальнага банка.

«Рашэнне аб захаванні стаўкі рэфінансавання на нязменным узроўні прынята ў рамках правядзення манетарнай палітыкі, накіраванай на стрымліванне інфляцыйных працэсаў. Гэты крок таксама будзе спрыяць захаванню стабільнасці на валютным і дэпазітным рынках рэспублікі, фарміруючы больш высокую прывабысць рублёвых зберажэнняў у параўнанні з валютнымі ўкладамі. У далейшым Нацыянальны банк працягне аперацыйныя маніторынг стану эканомікі і грашово-кредытнай сферы і будзе гнутка рэагаваць на сітуацыю, якая складаецца», — каментуе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ПАМКНЕННЕ ДА ЛІДАРСТВА ў ЭКСПАРЦЕ СЯРОД КРАІН СНД

У Мінску праходзіць 6-е пасяджэнне беларуска-туркменскай міжурдавай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве.

Як паведамлілі «Звяздзе» ў беларускім пасольстве ў Туркменістане, у перамовах прымаюць удзел кіраўнікі больш як 20 міністэрстваў і ведамстваў з кожнага боку. Ад Беларусі кіруе перамовамі намеснік прэм’ер-міністра Анатоль Калінін, ад Туркменістана — намеснік старшыні Кабінета міністраў Туркменістана Батыр Эршаў. Плануецца абмеркаваць пытанні пастаўкі беларускай тэхнікі і лагістычнай ў Туркменістан, кааперацыю ў галіне аграрна-мясловага комплексу, лёгкай прамысловасці, будаўніцтва і дрэваапрацоўкі. На разгляд вылучаны і т

Гасціннасць на вёсцы

Адпачынак са знакам якасці

Чым браслаўскія аграсядзібы прывабліваюць турыстаў

На беларускіх абшарах ня мала мясцін для адпачынку душой і целам. Але, бадай, найпершая з іх — цудоўны Браслаўскі край, з яго ўнікальнымі азёрамі, прыроднымі ландшафтамі, людзьмі, а таксама аграсядзібамі. У межах штогадовага рэспубліканскага конкурсу на лепшую аграсядзібу года, што ладзіць «Белагра-пранбанк», карэспандэнт «Звязды» ў кампаніі экспертаў наведвала тры сядзібы на Браслаўшчыне.

У ГАСЦЯХ У «КАЗКІ»

Наш шлях ляжыць, ні многа ні мала, у «Казку». Так называецца сядзіба ў вёсцы Купчэлі, на беразе возера з дзіўнай латышскай назвай Даубле. «Казкай» аказаліся два дамы для гасцей, якія разам з альтанкамі, тэрасамі і гаспадарчымі пабудовамі ўтвараюць закрыты вяночны двор. Тут нас сустракае ўсмешлівая гаспадыня Вольга Яткуская. «Наша сядзіба ўнікальная тым, што ўсё тут зроблена рукамі майго мужа», — распавядае яна і вядзе нас на невялікую экскурсію па сваіх удаданнях.

Пабудовы сядзібы драўляныя, гаспадарскія склаў іх з цэлых бярэнаў без адзінаго цвіка, чаму вельмі дзіўнае замесня турэсты. Але ж так і будавалі калісьці нашы продкі. Жылыя пакоі сярэдніх памераў даволі ўтульныя, абштыты шалёўкай і не загрувашчаны лішнімі прадметамі. Ложак, шафа, камода, ільняныя фіранкі на вокнах.

Зростае, усё неабходна ўмовы цывільнага для камфортнага адпачынку тут ёсць: гарачая вада, халадзільнік, тэлевізар, лазня... Гаспадары «Казкі» заявіліся на конкурс у намінацыю «Знамя года». Крытэрыі ацэнкі тут наступныя: выкарыстанне экалагічна чыстых матэрыялаў і традыцыйных тэхналогій пры будаўніцтве, падтрыманне экалагічна чыстай сельскай гаспадаркі, прадастаўленне экалагічна чыстага харчавання, выкарыстанне вады з прыродных крыніц і альтэрнатыўных крыніц энергіі, зялёныя маршруты паходаў і экскурсій, клапацітвае стаўленне да прыроды і ўнікальнае паслугі, што прапаноўваюцца. Тут прытрымліваюцца ўсіх неабходных умоў, і нават на здзіўленую рэакцыю гасцей, што пачыталі мухабойку, гаспадыня адзначае: «Мы стараемся не выкарыстоўваць ніякіх дыхаласоў».

«Тут у нас маленькі садок па саджанні, наядзіна бульбу выбралі», — працявае гаспадыня, вядучы нас да возера ля ўсыпанай яблыкамі ўзаранай дзялянкі. Адначасова ў «Казцы» могуць камфортна пачувацца 10—15 гасцей. Прыязджаюць яны ў асноўным з Беларусі, Расіі, аднойчы завітаў сюды і француз. На сядзібе створаны ўмовы пераважна для спакойнага сямейнага адпачынку з дзецьмі. Гасцям тут прапаноўваюць лоджаныя прагрукі, рыбалку, паходы ў грыбы і ягады, экскурсіі на сядзібу Плятару, што знаходзіцца непадалёку. За пражыванне ў суткі гасці плацяць 10—15 долараў, калі з харчавання — 20—25. Дарэчы, стравы Вольга тут гатуе ў печы. Ох і смачныя пончыкі і яблычны пірог з карыцай прапанавала нам яна! Большасць прадуктаў да стала — малако, мёд, яйкі, тварог — гаспадары набываюць

дучы нас да возера ля ўсыпанай яблыкамі ўзаранай дзялянкі. Адначасова ў «Казцы» могуць камфортна пачувацца 10—15 гасцей. Прыязджаюць яны ў асноўным з Беларусі, Расіі, аднойчы завітаў сюды і француз. На сядзібе створаны ўмовы пераважна для спакойнага сямейнага адпачынку з дзецьмі. Гасцям тут прапаноўваюць лоджаныя прагрукі, рыбалку, паходы ў грыбы і ягады, экскурсіі на сядзібу Плятару, што знаходзіцца непадалёку. За пражыванне ў суткі гасці плацяць 10—15 долараў, калі з харчавання — 20—25. Дарэчы, стравы Вольга тут гатуе ў печы. Ох і смачныя пончыкі і яблычны пірог з карыцай прапанавала нам яна! Большасць прадуктаў да стала — малако, мёд, яйкі, тварог — гаспадары набываюць

кі дом у два паверхі, на кожным з якіх па два прасторныя пакоі і асобныя санвузлы, каб розныя гасці, якія адначасова адпачываюць тут, не заміналі адны адных. Дом гаспадары калісьці будавалі для сябе, таму зроблена тут усё якасна. Кацярына з мужам самі даглядаюць сядзібу і прымаюць турыстаў. Задача не з лёгкіх, але пакуль усё атрымліваецца.

Гаспадары сядзібы — спартсмены, удзельнічаюць у лыжных і веласпедных спаборніцтвах, далаюць да гэтага і сваіх пастаяльцоў. У будынку лазні нават створаны музей, дзе сабраны ўсе сямейныя ўзнагароды. Апроч гэтага, тут ёсць шмат іншых цікавых рэчаў: вялікія кросны, на якіх вісяць пышныя дубовыя венкі для лазні, і цэлая калекцыя старажытных прадметаў побыту беларусаў.

НАШЫ ВЯСКОВЫЯ ПРОДКІ НЕ ВЕДАЛІ РЫСУ. ТАМУ І КАПУСНЫЯ ЛІСТЫ НАКЛАДВАЛІ ПРЫГАТАВАНУ СА СКВАРКАМІ ЯЧНЕВУЮ КАШУ.

Палюбаваўшыся краевідамі Маскавіцкага гарадзішча, адкуль археолагі здабылі самыя значныя знаходкі культуры старажытасці вікінгаў па тэрыторыі Скандэнавіі: азёраў Дзярбо, Недрава, Неспіна і Воіса, назбіраўшы шампінёўна і маслаю, якіх тут расце прцома, мы выпраўляемся назад на сядзібу. Тут нас зноў чакае накрыты стол: адна з намінацый, у якой удзельнічае сядзіба «У Барысавіча», — «Беларуская традыцыйная кухня». І тут ёсць свае спецыфіка: гаспадары — аматары рыбалкі, і таму нас не абмінула дэгустацыя страву з дробу Браслаўскіх азёр. Юшка з рыбонага асарці, катлеты са шчупака, смажаны судак, вондханы ліні... Апроч таго, сядзіба «У Барысавіча» удзельнічае яшчэ і ў намінацыі «Лепшы старт». За аказаўся не такім грозным, як выглядаў, і ласкава вітаў нас ды частаваў смачным хлебам, спечаным гаспадыняй сядзібы. Пасля такой урачыстай анімацыйнай сустрэчы вікінг пераўтвараўся ў Юрыя Жарко, сына гаспадары маёнтка Уладзіміра Барысавіча, і запрасіў нас на экскурсію па бізнесных браслаўскіх прасторах. Ды не проста так, а... на квадрацыкле. Хоць было страшна, але не скарыстацца гэтым было не

ў гаршак. «Турэсты просяць гатаваць бліны, сырнікі, драпікі, бабку. Боршч усё любіць», — адзначае Кацярына. Гатуець тут усё з хатніх прадуктаў, праўда, самі гаспадарку не трымаюць, а купляюць у людзей. Кацярына сама робіць нарыхтоўкі на зіму, цёплыя яблычны сокі, сушыць грыбы, ягады, садавіну. Сёння ж нас чакае меню з пяці страў, не лічачы напоў. Мяркуюць самі: у якасці першай нам падаюць густы грыбны суп «Раман», які запраўляюць смятанай, але і без яе ён смачны. Доўга гадалі, што надало страва такую кансэнсэнтцыю: мукка? крупы? «У рэцэпце пазначана — кавалачак хлеба, размочана ў сыроватцы», — выдала сваю таямніцу гаспадыня пасля нашых марных меркаванняў. Наступная стравы — гульбішнік. Гатуецца яны так: бульба варыцца ў мундзірах, пасля абіраецца, таўчэцца, з яе лепяцца камячкі, усярэдзіну якіх кладуць

магчыма. Апануўшы вялізную цёплую куртку і шлем і ўчапіўшыся за ручкі на квадрацыкле, разам з гаспадаром я панеслася па бездарожных узгорках. І я ўжо не я, а свабодная птушка, што ляціць, аддаўшы ветру і хуткасці, захопленая прыгажосцю чароўных азёр і лясных абшараў... Адчуванне неверагоднае і ні з чым не параўнальнае! А пасля пашанцавала і самай пакараваць квадрацыклам, што таксама дало адраганіну. Апроч паездкі, нас чакала невялікая пешая экскурсія, якую гаспадар праводзіць для турыстаў сам. Дарэчы, апроч экскурсій, ладзіць удалыя сядзібы і рыбалку, і паходы ў грыбы-ягады, і водныя прагрукі «Браслаўская кругасветка».

НАШЫ ВЯСКОВЫЯ ПРОДКІ НЕ ВЕДАЛІ РЫСУ. ТАМУ І КАПУСНЫЯ ЛІСТЫ НАКЛАДВАЛІ ПРЫГАТАВАНУ СА СКВАРКАМІ ЯЧНЕВУЮ КАШУ.

Але дасціпная гандлярка запрынявала цікаўных, што прымяняюць яны з мужам даўно толькі спрадвечную арганіку, а іншых угнанення ўносіцца абсалютны мінімум. Хоць верыцца ў гэта з жэжасцю, бо без хіміі сёння вырашчаюць хіба толькі паўсцікі бульбы на ўласных агародах. Але ж бульбачку, як правіла, на кірмаш купляюць туго, якая найбольш прывабна выглядае. Вос і ад гэтага мікрааўтобуса гаварылі маларыцкай гаспадыня раз-пораз неслі мяшок, а то і два, у багажнікі аўта, а некаторыя ўладкоўвалі пакупкі на цяжкай. Тым, хто браў больш за тры мякі бульбы, гаспадары абяцалі дастаўку да паездка — у межах гэтага мікрараёна, вядома.

Гандлярку капустай на гэты раз было не многа, але цэны на яе не ўзніміліся вышэй за чатыры тысячы. Прыветлівае гаспадыня «капуснай» палаткі расплытала, для якіх патрэб агародніна. Калі далі завкаскі і доўга захаваўна, то прапаноўваўся адзін гатнак, а на галубцы, для салаты можна было ўзяць мякчэйшыя качаны. Я не прыслухалася да парады, узяла цвёрдую капусту, а потым, калі варыла боршч, пашкадавала, бо яе сапраўды было цяжка рэзаць. Такім, відавочна, доўга праляжыць на балконе.

ДЗІЯНА СЕРАДЗЮК. ФОТА АЎТАРА.

Браслаўскі раён

Восеньскае

ФАРБЫ І ГУКІ БРЭСЦКАГА КІРМАШУ

Ва ўсіх рэгіянальных газетах, на мясцовых сайтах апублікаваны графікі правядзення маштабных восеньскіх кірмашоў, дзе збіраецца шмат сельгасствароўцаў, а пакупнікі там звычайна столькі, што каля асобных машын нават чэргі выстройваюцца. Такія мерапрыемствы, арганізаваныя абласна-жыўсаюзам і іншымі гандлёвымі арганіза-

Такі кірмаш ужо некалькі гадоў называюць праходзіць на скрыжаванні вуліц Суворова і Валгаградскай у брэсцкім мікрараёне Кавалёва. Вос і ў мінулыя нядзелю, якая выдалася сонечнай і даволі цёплай, тут сабралася шмат гандляроў сельгаспрадукцыяй. Машын з бульбай было больш за дзiesiąтак.

— Паглядзіце, якая бульбачка! Чыстая, прыгожая, — нахвалывала сваю прадукцыю маладая гаспадыня. — Да таго ж смачная, разварваецца добра!

Бульба і сапраўды выглядала прывабна, таму каля гэтай машыны спынялася шмат пакупнікоў.

— Надта ж яна ў цябе прыгожая, — прыдзірліва аглядаў мякчэйшыя дзядзька. — Мабыць, не шкадавала мінеральных угнаенняў, нітраціў?

Але дасціпная гандлярка запрынявала цікаўных, што прымяняюць яны з мужам даўно толькі спрадвечную арганіку, а іншых угнанення ўносіцца абсалютны мінімум. Хоць верыцца ў гэта з жэжасцю, бо без хіміі сёння вырашчаюць хіба толькі паўсцікі бульбы на ўласных агародах. Але ж бульбачку, як правіла, на кірмаш купляюць туго, якая найбольш прывабна выглядае. Вос і ад гэтага мікрааўтобуса гаварылі маларыцкай гаспадыня раз-пораз неслі мяшок, а то і два, у багажнікі аўта, а некаторыя ўладкоўвалі пакупкі на цяжкай. Тым, хто браў больш за тры мякі бульбы, гаспадары абяцалі дастаўку да паездка — у межах гэтага мікрараёна, вядома.

Гандлярку капустай на гэты раз было не многа, але цэны на яе не ўзніміліся вышэй за чатыры тысячы. Прыветлівае гаспадыня «капуснай» палаткі расплытала, для якіх патрэб агародніна. Калі далі завкаскі і доўга захаваўна, то прапаноўваўся адзін гатнак, а на галубцы, для салаты можна было ўзяць мякчэйшыя качаны. Я не прыслухалася да парады, узяла цвёрдую капусту, а потым, калі варыла боршч, пашкадавала, бо яе сапраўды было цяжка рэзаць. Такім, відавочна, доўга праляжыць на балконе.

Іду далей і каля рада з памідорамі і морквяй чую спачатку знаёмы голас, а потым заўважаю знаёмую постаць: суседка па былой кватэры, з якой не

Кірмаш у Кастрычніцкім раёне Мінска.

бачыліся гадоў пяць. Дзіўна яе сустраць тут: ведаю, што Валыця Пятроўна мае вялікі агарод на дачы, вырошчвае даволі шмат сваёй прадукцыі. Аказваецца, яна прыйшла пераважна паглядаць на цэны, на тое, як сёлета ўраджалі тая ці іншая культура, параўнаць са сваім дачным ураджаем. А заадно гэта цудоўная нагода для прагрукі з Андрэем Мікалаевічам. Сужэнцаў Насковіча ведаю даўно, яны ўзорныя садаводні і агароднікі. Але гаспадар сёлета заклочаны тым, што ў садзе было вельмі многа гнілых яблык, некаторыя пачыналі загніваць проста на дрэве, таму вырашыў распытаць тых, хто займаецца вырошчваннем плодуў на продаж. Гандляркі яблыкамі пахвэрдзілі, што сёлетні год выдалася не самы лепшы для ўраджая, летняя спека паўпывала на недаход вілгавы, а яблыні гэтага не любіць. Вос і многіх і вырасілі нетрывалыя плады.

Пакуль муж дзівіўся сваімі разважаннямі пра няяблычны год, яго жонка купляла буйныя мякі бульбы адразу, каб хапіла на зіму, заадно і падвезці да самага дома. А яго сладарожніца прырочыла, што бульбу захоўваць няма дзе. Маўляў, калі ўвесь балкон застане, не прайсці будзе, не тое, што каласку з малам паставіць іншы раз. Таму, на яе думку, хоць аднаго мяшка. Малое ў каласцы заклакала, і яны адвішлі, на час адклаўшы вырашэнне пытання пра нарыхтоўку бульбы.

А маю ўвагу прыцягнула пажылая пенсіонерка са стракатым пакетам чырвона-аранжавай агародніны, якая дародзіла другой бабўльцы, што самае галоўнае, каб не было ваіны, а на зямлі ў нас усё расце і гаспадару халае, калі столькі ўсяго прадаюць.

Святлана ЯСКЕВІЧ

ФАРМАЦЭУТЫЧНЫЯ ЗАВОДЫ РЫХТУЮЦА...

У АПТЭКАХ — ВЫКЛЮЧНА ВЫСАКАЯКАСНЫЯ ПРЭПАРАТЫ

У цэлым, рынак фармацэўтычных сродкаў у нашай краіне, як і ва ўсім свеце, рэгулюецца дзяржавай, бо лікі — гэта ўнікальная прадукцыя, якасць якой не можа ацаніць спажывец. У нашай краіне дастаткова жорстка сістэма рэгулявання абарачэння лекавых сродкаў, — паведаміла Людміла Рэўцкая. — Яна ўключае ў сябе ліцэнзійную фармацэўтычную дзейнасць, рэгістрацыю лекавых сродкаў, кантроль ігляд за зваротам лекавых сродкаў, а таксама многія іншыя аспекты. Фактычна кантралюецца ўвесь жыццёвы цыкл лекавых сродкаў — ад працоў стварэння і да ўтылізацыі. Гэта зроблена для таго, каб на рынак трапіла фармацэўтычная прадукцыя толькі самай высокай якасці. Наша краіна, як адзначаюць спецыялісты, фактычна адзіная ў свеце, дзе існуе сістэма, пры якой кантроль якасці кожнай ачышчальнае пры ўвозе лекаў серыі і кожнай партыі. Гэта з'яўляецца гарантам таго, што на рынак краіны паступаюць толькі эфектыўныя і якасныя медыцынскія прэпараты. У гэтым годзе, напрыклад, не прайшлі кантроль якасці (гэта значыць, былі забаракваны і канфіскаваны) 85 партый імпартных лекаў. У аптэкі яны не патрапілі.

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

ТОЛЬКІ ФАКТЫ

- Беларускую фармацэўтычную галіну прадстаўляюць 28 фармацэўтычных прадпрыемстваў, якія маюць ліцэнзію на вытворчасць лекавых прэпаратаў. Пры гэтым амаль 70% лекавых сродкаў у краіне вырабляецца на 5 прадпрыемствах Дэпартамента фармацэўтычнай прамысловасці Міністэрства аховы здароўя Беларусі.
- У нашай краіне зарэгістравана больш за 6 тысяч лекавых сродкаў, з іх больш за 300 — лекаў айчынай вытворчасці. 168 лекавых сродкаў з'яўляюцца арыгінальнымі і больш за 1200 — генерыкаў.
- Для вытворчасці лекавых прэпаратаў у рэспубліцы выкарыстоўваецца 1177 фармацэўтычных субстанцый, з іх 69 — айчынай вытворчасці.
- Зараз на нашым рынку больш за 36% фінансавага складніку — за беларускімі лекавымі сродкамі. Пры гэтым цэнавы дыяпазон беларускіх лекаў вагаецца ад аднаго да 5 долараў.
- Штогод у нашай краіне на ўсіх прадпрыемствах фармацэўтычнай прамысловасці асвоіў вытворчасць больш за 100 найменняў лекавых сродкаў. У цэлым да 2017 года плануецца асвоіць вытворчасць больш за 450 найменняў лекаў (біятэхналагічных, проціпухлінных, антыбіётыкаў шырокага спектра дзеяння, антырэтравірусных лекавых сродкаў і інш.). Святлана БУСЬКО.

АД ВАШЫХ АРТЫКУЛАЎ — ДА БЕЛАРУСКАЙ ВІКІПЕДЫ

Сябры, у мінулым нумары «Звязды» мы падалі вынікі краязнаўчага конкурсу «Мясціны, знігаваныя з душой», які многім з вас палюбіўся. Конкурс скончаны, аднак замест яго, сумесна з РГА «Белая Русь», мы распачынаем новую акцыю пад назвай «Край, дзе я жыву». Таму заклікаем вас працягваць свае краязнаўчыя даследаванні і дасылаць у рэдакцыю.

Праэ-сакратар РГА «Белая Русь» Яўген БЕЛАВУСАЎ расказвае пра агульную ідэю акцыі «Край, дзе я жыву»: — Гэты праект будзе даўжэцца не менш за год і распачнецца, магчыма, з новага года. Першапачаткова мы планавалі стварыць пэўны інтэрнэт-рэсурс, які б дапамагаў нам працаваць з рэгіянальнымі аддзяленнямі «Белай Русі» (размяшчаць там адрасы, тэлефонныя мясцовыя адрасы). Аднак у сувязі з гэтым будзе нешта на кшталт беларускай Вікіпедыі (інтэрнэт-энцыклапедыі. — Аўт.). Плануем размясціць у сёвіце карту: наіскаем на пэўнае месца на ёй — адкрываецца канкрэтны населены пункт з дэтальнай інфармацыяй аб ім. Напрыклад,

Праэ-сакратар «Белай Русі» Яўген Белавусяў марыць стварыць аналаг беларускай Вікіпедыі.

Далучайцеся!

б пра іх не распавесці? Бо калі не стане гэтых людзей, то і сама вёска, лічы, знікне... Пра населеныя пункты большага памеру можна расказаць праз іх выбітных жыхароў. Памятныя мясціны, гістарычныя каштоўнасці таксама вартага таго, каб пра іх напісаць. Да таго ж добра будзе пазначыць наяўнасць атэляў, аграсядзіб, рэстаранаў — тых месцаў, дзе вандроўнікі могуць спыніцца, завітаўшы сюды. Трэба пазначыць і культурныя адпачынак, калі ён прадугледжаны ў гэтым населеным пункце... Падрасце маладое пакаленне, і яму хочацца ведаць штосці пра тых мясціны, дзе жылі бабулі, дзядулі, ведаць гісторыю роднай зямлі.

Афіцыйны пачатак акцыі гэтага годамадскага аб'яднання будзе дадаткова абвешчаны. Мы ж, звяздочкі, разам з нераўнадушнымі чытачамі стартуем ужо зараз. Дасылаць нам свае матэрыялы пра гісторыю роднай зямлі, адметныя месцы, пра выбітных асоб ці проста доўгажыхароў, якія сталі сведкамі цікавых гістарычных падзей. Чакаем вашы артыкулы па адрасе: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а, газета «Звязда», з пазнакай «Край, дзе я жыву» або info@zvyazda.minsk.by.

ЯК ВЫГЛЯДАЮЦЬ СІМПТОМЫ АТРУЧВАННЯ ЧАДНЫМ ГАЗАМ?

«Іх правыя залежача ад таго, колькі часу чалавек правёў у памяшканні, дзе чадны газ прысутнічае ў значнай канцэнтрацыі. Спачатку пачынае кружыцца галава, з'яўляецца дыскамфорт, які хутка змяняецца слабасцю. Калі ўздзеянне атручвання працягваецца, у чалавека пачынаюцца ванты. М'ягкая афарбоўка цела — яно становіцца ярка-чырвоным або барвовым. Першыя крокі атручвання цела пачынае біцца ў сутрагах. Строчаецца прытомнасць, і стан пагаршаецца аж да комы. Адначасова з гэтым імкліва прыгнатуецца дыхальны цэнтр і сардэчна-сасудзістая сістэма. І вынік гэтых пакут — смерць...»

Аднак можа стацца і так, што малыя дозы чаднага газу ўздзейнічаюць на арганізм працялы час. Адбываецца гэта можа на самай звычайнай кухні хача б з-за недастатковага прытоку кіслароду да палымя. Пры такім раскладзе сігналам аб тым, што штосці дзе не так, становяцца галавы боль, парэшанне зроку і пазывы на ваніты. А калі вы пакаіце такое памышканне, вам праз пэўны час становіцца лепш. Яшчэ адна прыкмета пастаянных малых доз чадну ў памяшканні — людзі, якія знаходзяцца разам з вамі, адчуваюць тую ж сімптэмы, што і вы».

НЕ АТРУЦІЦА САМОМУ ПРЫ ПЕРШЫМ ДАПАМОЗЕ

«Трэба тут жа выцягнуць чалавека на свежае паветра. Калі чадны газ толькі пачаў сваё ўздзеянне, то кроў паступова ачысціцца ад дурману. Распіліце верхні гузік адзення, каб нішто не перашкаджала дыханню. Калі пацярпелы ўжо страціў прытомнасць, дайце яму панюхаць ватку з нашатырным спіртам. Калі чалавек не дыша і сэрца яго не б'ецца, пачынайце штучную вентыляцыю лёгкіх і масаж сэрца. І абавязкова выклікайце брыгаду хуткай дапамогі. Званіце ад суседзёў або з вуліцы — заходзіць у памяшканне, з якога вы выцягнулі чалавека, вельмі рызыкаўна для жыцця.»

Да таго ж трэба памятаць пра адну невялікую хітрасць, каб не атруціцца самому, робячы штуч-

Смяротны чад

нае дыханне. Удых у нос ці рот пацярпелага лепш рабіць праз вільготную сурвэтку, а пры пасіўным яго выдыху адхліпце галаву ў бок, каб чадны газ не трапіў у лёгкія ўжо самому ратаўніку».

АЎТАМАБІЛЬНЫ РУХАВІК МОЖА ЗАБІЦЬ ЗА ПЯЦЬ ХВІЛІН

Забойцам можа стаць нават ваш любімы аўтамабіль. «Гараж неабходна абсталяваць добрай сістэмай прыхава-выцяжнай вентыляцыі. Калі яе няма, то хача б расчыніце насцеж дзверы, каб у гараж свабодна паступала чыстае паветра. Не ўладкоўвайцеся на начлег у аўтамабілі з рухавіком, які працуе — вы рызыкуеце жыццём», — папярэджае Дзмітрый Хаменя. — Пры рамонце аўтамабіля ў гаражы не трывайце рухавік увесь час уключаным. А лепш адрэгулюйце яго так, каб чаднага газу ў выхадзе быў мінімум. І памятайце: матор магнутасцю ўсяго 20 конскіх сіл можа вылучаць да 28 літраў чаднага газу за хвіліну. Усяго праз пяць хвілін у паветры з'явіцца смяротная канцэнтрацыя вадкіх углеароду...»

У памяшканні ж ратаўнікі катэгорыя забараняюць бескантрольна карыстацца газавымі плітамі для абгарэву. Усё-такі гэта не абгаравальнік для дома ў кастрычніцкае надвор'е, пакуль батарэя цэнтральнага ацяплення халодная. Калі ж вы абгаравяеце дом печу, то юшку дымаходу неабходна зачыніць толькі пасля поўнага прагарання вуалькоў і калі вы не бачыце сіня агонькі ў топчы. Забудзьцеся і пра тое, каб пасмажыць штосці смачнае на грылі ў доме — лепш вынесце яго на вуліцу.

Як бачыце, выконваць усё гэтыя няхітрыя правылі зусім не цяжка. А цэна таму — ні многа ні мала — ваша жыццё. Валяр'ян ШКЛЕННІК.

«Папера» тут больш не ў пашане

Ці ёсць сэнс поўнага пераходу на безнаўныя разлікі? Ці не занадта небяспечна карыстацца банкаўскімі карткамі? За што можна заплаціць па картцы без чэргаў і страты часу? Усе плюсы і мінусы ўкаранення безнаўных разлікаў, а таксама асаблівасці адмовы ад гатоўкі высвятлялі карэспандэнты «Звязды».

■ Перасцярога

НЯБАЧНЫЯ ГРОШЫ

ДА ЧАГО ТРЭБА БЫЦЬ ГАТОВЫМІ ЎЛАСНІКАМ ПЛАСТЫКАВЫХ КАРТАК

Існуе такая думка, што колькасць безнаўных грошай у абарачэнні краіны адлюстроўвае яе эканамічную стабільнасць, а таксама фінансавую адукаванасць грамадства. Чым болей безнаўных транзакцый, тым болей узровень гэтых паказчыкаў. Перад Беларуссю стаіць задача даявіць колькасць безнаўных разлікаў да 50%. Гэтага плануець дасягнуць у 2016 годзе. А што ж адбываецца ў краінах з больш развітой эканомікай?

Фота Любові БІРАЧЭВІЧ.

Вось, напрыклад, колькасць безнаўных аперацый з дапамогай пластыкавых карткаў, якія праводзяцца ў ЗША, каля 60%. Доля безнаўных грошай у абарачэнні Еўропы складае каля 90%. Але не заўсёды безнаўны разлік — гэта беспечна і выгадна. Існуе шэраг фактараў, якія могуць зацягнуць усе зручнасці пластыкавых карткаў. Гэта можа быць банальнае адключэнне святла ў месцы, дзе знаходзіцца банкамат, ці нават кіберзлачынінасць. На мінусах віртуальных грошай неабходна спыніцца падрабязней.

Няма святла — няма рубля

Такія непаладкі сустракаюцца вельмі рэдка, але яны ёсць. З-за аварый у сістэме электрастанцый могуць таксама адключыць і банкаматы, якія знаходзяцца побач. Асабліва гэта можа быць праблема тычына, калі наяўныя грошы патрэбны тэрмінова. Банкаматы маюць уласцівае ламацца. Некаторыя гэта робяць менавіта ў дзень выплат зарплат. А бліжэйшы банкамат банка, з якім ваша фірма заключала пагадненне, можа быць у другім канцы горада. Прыйдзецца патраціць час, каб дараваць да яго. Таксама ў краме побач з вашым домам не заўсёды ёсць тэрмінал для безнаўнага разліку. Віртуальнымі грашымі нельга плаціць у большасці відуў грамадскага транспарту. Нашы сістэмы аплаты працуюць яшчэ не прыстасавалі да прыняцця не толькі гатоўкі.

Плацім банку

Карыстальніку пластыкавых карткаў могуць чакаць дадатковыя страты, звязаныя з аплатай за транзакцыі. Напрыклад, ёсць банкі, якія не заключваюць пагадненні паміж сабой. І мы не можам свабодна зняць грошы з карткі аднаго банка ў банкамате другога. Для таго, каб правесці гэтую аперацыю, неабходна заплаціць дадатковы працэнт. У абарачэнні ёсць шэраг крэдытных карткаў. Калі разумна карыстацца крэдытам, то неабходна будзе заплаціць толькі дамоўленую працэнтную стаўку. Галоўнае — не пратэрмінаваць. Таму што тады стратнасць па крэдытных картцы будзе значна большай, чым запланавана.

З нябачнымі грашымі мора па калена

У чым галоўная асаблівасць віртуальных грошай? Іх не відаць. А нябачнае нашмат лягчэй патраціць. Значную ролю тут адыгрывае псіхалагічны фактар. Бо наяўныя грошы мы можам пакаляць ў кішэню ці кашалёк, пералічыць у любы момант і ведаць, колькі іх засталася. Такага нельга сказаць пра віртуальныя грошы на картцы. Не заўсёды пад рукой можа знаходзіцца смартфон ці камп'ютар, каб правесці свой рахунак. Псіхалагі адзначаюць, што людзі трацяць больш грошай, калі купляюць з дапамогай карткі.

Асцярожна: залежнасць!

Калі вы карыстаецеся карткай пэўнага банка, то трапляеце ў залежнасць ад яго фінансавага і тэхнічнага становішча. Гэта азначае, што калі банк мае фінансавыя праблемы, то вашы грошы могуць не выплаціць. Вам таксама могуць не выдаць валюту.

■ Асабістае

ТАК УЖО СКЛАДАЛАСЯ

ЯК МАЯ БАБУЛЯ ВУЧЫЛАСЯ КАРЫСТАЦА БАНКАЎСКОЙ КАРТАКІ

Некалькі гадоў таму мая ў многім сучасная бабуля атрымала на працы зарплатную картку. Яна спужалася яе, як агню. «А як я цяпер буду грошы атрымліваць?» — жалілася мне яна. Разам мы вырашылі, што я некалькі разоў ёй дапамагу, а потым яна навучыцца і будзе рабіць усё сама. Але выйшла зусім па-іншаму...

А ты будзеш трымаць мяне за руку?

Памятаеце быў такі мультфільм пра бегемота, які вельмі баюся прышчэпак і прасіў сваёго зяця (здаецца, марабу) трымаць яго за руку пры гэтым страшным дзеянні? Вось нешта падобнае атрымлівалася ў нас з бабуляй на самым пачатку безнаўнай практыкі. Мы разам ішлі да бліжэйшага банкамата і ўдваіх здымалі грошы або плацілі за мабільную сувязь.

— Прывітанне, бабулі!
— Прывітанне! — яшчэ пакуль радасна адказвала яна.
— Што будзе рабіць?
— Паглядзім, колькі ёсць грошай і здымем трохку. А потым на мабільны

мне пакаладзеш тысяч дваццаць — добра?

Бабуля глядзела пры гэтым на мяне ўмольным позіракам.
— Не, кажу я ёй кожны раз. — Гэта ты сама усё будзеш глядзець, здымаць, аплачваць. Я — толькі кантраляю.

Гэтыя словы гучалі для яе, як прысуд. Стоячы ў чарзе да банкамата, яна нервова перагледвалася са мною і бачыла перад адказным экзаменам нешта паўтарала ў думках. Да банкамата бабуля падыходзіла, як да шыбеніцы, і перад тым, як уставіць картку яшчэ раз пранікнёна глядзела на мяне і пыталася:

— Я правільна ўстаўляю?
Я ківаю ў адказ, пасля чаго ў бабулі зніклі ўсе надзеі на тое, што я зраблю усё сама.

— А што далей рабіць? — запытвала яна кожны раз, нават не заглядаючы на экран банкамата, дзе усё было напісана.

— Спачатку выберы мову. Так. Потым увядзі ПІН-код. Добра. Цяпер выберы патрэбную табе аперацыю...
— Карачэй, сям-так спраўляліся мы з няпростай задачай і ішлі дадому.

Табе ж прасцей

Так доўжылася пару месяцаў. Але потым мяне зацягнуў вір студэнцкага жыцця. Дома я з'яўляўся толькі пад вечар, а сыходзіў зусім рана. Спачатку заняты, потым бібліятэка ці нейкія дадатковыя заняткі. А яшчэ ж трэба паспець зайсці з сябрамі куды-небудзь. Іншымі словамі, хадзіць з бабуляй да банкамата кожны раз, калі ёй патрэбна, у мяне ўжо не атрымлівалася. Аднак яна знайшла выйсце, якое яе вельмі задаволіла, — аддала картку мне.

— Табе ж прасцей так будзе, — тлумачыла яна. — Я табе буду казаць, калі мне трэба закінуць грошай на тэлефон, і ты сам зможаш гэта зрабіць. А калі мне спатрэбіцца зняць грошы, то я скажу, колькі, а ты знімеш. Потым я зайду да вас з мамай і забру. Альбо, калі будзе атрымлівацца, будзем разам увечары да банкамата хадзіць, калі ты вяртаешся дадому.

— Я гадзіўся. Як жа можа было адмовіцца бабулі?
За такія паслугі бедны студэнт атрымліваў кожны раз «на чай», ці як часта казаў мой дзед — «за ногі».

Аднак з гэтых нашых амаль начных паходаў да банкамата па грошы адной-

чы ледзь не выйшла трагедыя. Зніклі мы з бабуляй патрэбную суму, яна паклала грошы ў кашалёк, кашалёк — у сумку, і пайшла да дому, а я пайшоў да свайго.

Бабулін дом і мой знаходзіцца ад банкамата прыкладна на адной адлегласці, толькі ў розных баках. Усё было як заўсёды. Адзінае, што нейкія «цёмныя» хлопцы спачатку варушыліся каля нас побач з банкаматам, а потым, калі мы з бабуляй разышліся ў розныя бакі, пайшлі следам за ёю. Гэта мяне напужала. Першая думка — зараз абрабуюць. Каб не пужаць бабулю, я проста пайшоў следам за гэтымі хлопцамі і сачыў за імі. Але мае падзеянні не спраўдзіліся, і я спакойна давеўся бабулю да дома. Болей такіх сітуацый не здаралася.

Вой, як зручна плаціць!

Шоў час. Я ўжо ўладкаваўся на працу, потым скончыў універ і ажніўся. Пераехаў. Давялося бабулі вяртаць картку, бо болей яе план не мог дзейнічаць. І гэта ў многім станоўча паўплывала на бабуліна стаўленне да безнаўных разлікаў — яна стала плаціць карткай.

— Гэта ж так зручна!, — казалася потым яна. — Даў картку, увёў ПІН-код —

■ 3 практыкі

У МАЁЙ КІШЭНІ КУПЮРЫ НЕ ШАМАЦЯЦЬ — ТАМ ПАНУЕ ПЛАСТЫК

Днямі даўні знаёмы звярнуўся да мяне з просьбай. Ён хоча, каб я дапамог яму атрымаць банкаўскую картку, а потым і наяўны карыстацца гэтым пластыкам у банкаматах, інфакіёсках ці яшчэ дзе-небудзь... Заўважу, што сябар мой заўсёды быў упартым кансерватарам і прызнаваў толькі папяровыя грошы. Да апошняга часу такая адмова ад фінансавай цывілізацыі яго ўвогуле не турбавала, бо ўжо 20 гадоў ён працуе ў рамонтнай брыгадзе «шабашнікам», дзе атрымлівае выключна «жывыя» грошы. А тут у яго родным Фрунзенскім раёне Мінска мясцовыя аддзяленні Беларускага перасталі прымаць плацяжы за «камуналку», тэлефон, за дзіцячы садок сына і ўвогуле за усё, што тычыцца сістэмы АРІП. Толькі пасля таго, як хлопца сур'ёзна прыціснула, ён быў вымушаны пасябраваць з гэтай дзіўнай карткай.

ГАЛОЎНАЕ — НЕ БАЯЦА

Калі недзе пяць гадоў таму я атрымаў сваю першую картку, то адразу нават разгубіўся. Спачатку мне здавалася, што банкамат «не зразумеў» уведзены пін-код і заблакіруе картку, што гэтая «жалязяка» спіша з рахунку ўсе грошы, а выдасць толькі частку з іх. Нічога страшнага не адбылося — і праз некалькі месяцаў пачаў разлічвацца карткай у крамах і інфакіёсках. Менавіта апошняя «разумных машынаў» канчаткова пераканалі мяне амаль цалкам адмовіцца ад карыстання наяўнымі грашымі.

Адразу ў інфакіёсках я плаціў за мабільны тэлефон і па сістэме АРІП за камунальныя паслугі. Ужо тады гэта сур'ёзна спрашчала мяне жыццё, бо калі іншыя наведвальнікі банкаў адстойвалі вялікія чэргі, я спакойна «разбіраўся» з алгарытмам самастойнай аплаты ў поўнай адзіноце. Потым спіс магчымасцяў сістэмы гэтай разліковай прасторы павялічыўся, і я пачаў плаціць у інфакіёску за дзіцячы садок, школьныя факультатывы, па крэдытах, а таксама падаткі і іншыя аднаразовыя выплаты. Сёння ўсе гэтыя пазіцыі захаваны ў імяці маёй карткі, таму аплачваю я пац на працягу ўсяго некалькіх хвілін.

ГАТОЎКУ НЕ ЗГУБІШ, КАЛІ ЯЕ НЯМА

У мяне, як і ў большасці звычайных мужкоў, дробныя грошы заўсёды ляжалі ў кішэні. А там бывае яшчэ шмат чаго: напрыклад, ключы, тэлефон і г.д. Потым ты дастаеш гэтае «шмат чаго», а грошы пераўтвараюцца ў камякі і імкнучыся выкачыць і знікнуць. А месца для пластыку зарэзервавана заўсёды ў партмане, побач з іншымі карткамі (дысконтныя ад розных крам, праязны, аба-

немент...), таму згубіць яго значна цяжэй.

Мне здаецца, што разлік карткай у крамах значна спрашчае гэту працэдuru, бо пакупніку не трэба доўга шукаць неабходныя купюры, а прадаўцу — падлічваць вам рашту. Наконт падліку рашты асобная размова. Не кожны з нас імгненна выканае гэтыя простыя аперацыі, таму існуе верагоднасць і не заўважыць памылку прадаўца. Безнаўны разлік падобную памылку ліквідуюць як клас.

КАРТКА ДЫСЦЫПЛІНУЕ І АРГАНІЗУЕ

На першым этапе карыстання пластыкам я даволі асцярожна і скрупулёзна кантраляваў алгарытм сваіх дзеянняў ля банкаматаў і ў крамах. Недзе праз чатыры месяцы асцярожнасць «замылілася», і я забыў картку спачатку ў банкамате, а потым і ў інфакіёску. Картку мне вярнулі ў першым выпадку праз гадзіну, а ў другім — толькі пасля выхадных у панядзелак. Менавіта нервовыя выхадныя «перепараграмавалі» маё стаўленне да такога электронага кашалька. Цяпер ужо ніхто маю ўвагу не пераклічыць да таго часу, пакуль каштоўны пластык зноў не будзе ў маёй руцэ.

Ёсць меркаванне, што безнаўныя грошы трацяцца значна лягчэй, бо мы іх у руках не трымаем. Таму здаецца, што магізны атрымлівае ад пакупніка не рэальныя каштоўныя паперы, а толькі нейкія віртуальныя лічбы. Так спраўдзіць янае, але толькі на першым этапе карыстання безнаўнымі грашымі.

Пасля таго, як некалькі разоў грошы з карткі знікаюць раней, чым вы панававалі, тады пачынае ўспамінаць і аналізаваць, што ты купляў. Каб падобная сітуацыя ўвогуле больш не паўтарылася, я, напрыклад, склаў у сваёй галаве спіс тавараў і паслуг, якія

вырашу набываць ці аплачваць толькі ў выключных выпадках. Туды трапіла тое, што мне, па сутнасці, не вельмі і трэба, або тое, што нашай сям'і не зусім сёння па кішэні. Атрымліваецца крыху сумна, але сумленна.

Больш за тое, пэўныя віды ўніверсальных банкаўскіх карткаў прымушаюць іх уладальнікаў траціць грошы больш выбарчана або ўвогуле не «шыкаваць». Аб гэтым крыху паазней.

Дырэктар нацыянальнай плацежнай сістэмы «БелКарт» Аляксандр Сотнікаў: «У наяўным фінансаванні ёсць толькі адна сумніўная перавага. Гэта ананімнасць».

Фота Любові БІРАЧЭВІЧ.

ГРОШЫ — САМЫ БРУДНЫ «ПРАДУКТ»

Перад маімі вачыма пацёртая банкнота налімавала 20 тысяч рублёў. Дарэчы, не свежая замасленая папера, у якой нават пах не самы лепшы. Цікава, а праз колькі рук яна прайшла? Заўважу, што часам не самых чыстых рук. Так, мабыць усе ведаюць, што пасля кантакту з грашымі рукі трэба абавязкова памыць, але ці заўсёды нават мы, дарослыя, гэтак правіла выконваем? А дзеці да яго ставяцца часам увогуле неўсёрызна.

Між іншым, мабыць большасць бацькоў сваім малым дае кішэнныя грошы. А вось я сваім папяровыя грошы не даю. Старэйшай дачцы мы аформілі ўніверсальную банкаўскую картку, якая далучана да майго банкаўскага рахунку. На гэтай дадатковай картцы ёсць пэўны ліміт сродкаў, якія яна можа патраціць, але і тут з майго боку існуе кантроль. Калі наша старшаакласніца робіць чарговую пакупку, то ўся інфармацыя аб гэтым трапляе на маю электронную пошту.

Выкарыстанне карткі ў якасці кашалька для школьніка «забівае» ў нашым выпадку адразу некалькі зайцоў. У яе заўсёды ёсць грошы на ўсялякі выпадак, і пакупкі адназначваюцца, а галоўнае, што страўнік здаровы, бо рукі чыстыя. Крыху з логікай закруціў, але гэта так.

НЕ ТОЛЬКІ ТРАЦІЦЬ, АЛЕ І ЗАРАБЛЯЦЬ

Сёння бадай усё дарослае на сельгінтэма нашай краіны атрым-

лівае свае даходы па картках. Работнікі маюць зарплатныя карткі, пенсіянеры, адпаведна, — пенсійныя. Студэнты лічацца ўвогуле актыўнымі карыстальнікамі ўсяго новага, таму яны маюць не толькі абавязковы пластык для стывенды, але і іншыя банкаўскія прадукты.

Таму і я набыў для сваёй сям'і некалькі такіх ўніверсальных карткаў класа «прэміум». Як і ўсе калегі, я атрымліваю заробак на зарплатную картку, але потым не здымаю яго гатоўкай, як гэта робіць большасць насельніцтва, а перакідваю гэтыя грошы на прэміальную картку, распрацаваную адным камерцыйным банкам у сістэме «БелКарт». На нашых ўніверсальных картках дзейнічае не толькі ашчаднае сістэма захоўвання грошай, калі на срод-

ЯК ІНСТРУМЕНТ БАРАЦЬБЫ З «ШЭРАЙ» ЭКАНОМІКАЙ

Эксперты сусветнага фінансавага рынку ўпэўнены, што вялікі працэнт наяўных грошай у абарачэнні краіны сведчыць не толькі пра нізкі ўзровень фінансавай адукаванасці насельніцтва, але і пра значны аб'ём сектара ценявой эканомікі, у тым ліку і пра вялікі працэнт карупцыі. Паведамляецца, што нешта падобнае назіраецца цяпер у Італіі, Грэцыі, Мексіцы і нават Расіі.

Зразумела, што думкі экспертаў не з'яўляюцца канчатковым прысудам, аднак прымушаюць задумацца.

З банкаўскай карткай вам такія чэргі больш не страшныя.

Калі іншыя наведвальнікі банкаў адстойвалі вялікія чэргі, я спакойна «разбіраўся» з алгарытмам самастойнай аплаты.

На гэты конт дырэктар нацыянальнай плацежнай сістэмы «БелКарт» Аляксандр Сотнікаў выказаў такую думку: «Мне здаецца, што тэарэтычна ў наяўным фінансаванні ёсць толькі адна сумніўная перавага. Гэта ананімнасць. Каму гэта выгадна — пытанне рытарычнае. Усе астатнія цяжкасці — з колькасцю тэрмінаў, або з дрэннай сувяззю і г.д. — па-спяхова вырашаюцца. На прыкладзе іншых краін ужо даказана, што безнаўныя грашавыя абарачэнне цалкам пакрывае патрэбу не толькі нацыянальнай эканомікі, але і звычайных людзей».

Пасля ўсяго сказанага Аляксандрам Сотнікавым я ўзрадаваў адну не вельмі прыгожую гісторыю, якая адбылася ў невялікім райцэнтры. Студэнтка мінскага ВНУ пазнаёмілася з імпазантным і багатым мужчынам. Але ён быў жанаты, таму дзяўчына стала палюбоўніцай. Камерсант не быў сквапным і аформіў на імя студэнткі банкаўскую картку. Усё было добра да таго часу, пакуль даходамі беспрацоўнай дзяўчыны не пацікавіліся падатковыя інспектары. Яны проста запатрабавалі ў студэнткі дакладарыю аб даходах па выніках года. Нейкім чынам інфармацыя аб гэтым трапіла і да бацькоў у райцэнтр.

ТОЛЬКІ Ў МІНІМАЛЬНЫХ ПАМЕРАХ

Нельга так катэгарычна казаць, што папяровых грошай у нашай сям'і ўвогуле няма. У нашым «заганшкі» заўсёды існуе прыкладна 300–500 тысяч рублёў на ўсялякі выпадак.

Напрыклад, калі раптоўна зламаецца аперацыйная сістэма ў магазіне ці з банкіма і пакупкі адназначваюцца, а галоўнае, што страўнік здаровы, бо рукі чыстыя. Крыху з логікай закруціў, але гэта так.

Крыху сумная гісторыя атрымалася, але гэта жыццё, у якім за усё трэба адказваць рана ці позна.

А вось мяне асабіста ўтойваць няма чаго, таму я і выбіраю картку.

Сяргей КУРКАЧ

■ Грошы

«Навігатар» зніжак ад Беларускага

Кліенты буйнейшага банка краіны цяпер могуць шукаць аб'екты банкаўскай інфраструктуры з дапамогай мабільных тэлефонаў, паведамлілі ў прэс-службе Беларускага.

Справа ў тым, што для ўладальнікаў смартфонаў з аперацыйнымі сістэмамі Android, Windows Phone, iOS, карыстальнікі паслугі «М-Банк» зарэк Беларускага прапануе зручны сэрвіс «Лакатар банкаўскіх паслуг».

Гэты сэрвіс у рэжыме рэальнага часу дазваляе даведацца кліентам аб размяшчэнні бліжэйшых да карыстальніка смартфона банкаматаў, інфакіёскаў і ўстаноў Беларускага, а таксама інфармацыю аб іншых беларускіх банках. Па кожным выбараным аб'екце можна паглядзець цікавую і дэтальную інфармацыю — адрас, рэжым працы, спіс даступных аперацый, даведацца пра курсы валют ва ўстановах банка. Акрамя гэтага, з дапамогай «лакатараў» можна хутка знайсці адрасы арганізацый гандлю і сэрвісу, дзе пры аплаце карткамі Беларускага прапануюцца зніжкі.

«М-Банкінг» — паслуга, якая дазваляе трымальнікам банкаўскіх плацежных карткаў з дапамогай мабільнага тэлефона і ўсталяванага ў ім спецыяльнага дадатка «M-Belarusbank» у любы час і з любой кропкі свету аплачваць штомесячныя плацяжы (камунальныя плацяжы, паслугі інтэрнэт-правайдэраў, кабельныя тэлебачання і інш.), пагашаць крэдыты, пераводзіць грошы з аднаго рахунку на другі, паўпаўняць укладныя рахункі, блакіраваць/разблакіраваць карткі, атрымліваць на электроннай пошце чэк і аб аплаце і інш. Фінансавыя аналітыкі прадказваюць, што праз пэўны час і з дапамогай смартфонаў кліенты змогуць аплачваць свае пакупкі ў буйнейшых гандлёвых кропках краіны.

Сяргей КУРКАЧ

■ Беларусы ў свеце

«НА МЯНЕ ПРАЦАВАЎ УВЕСЬ САВЕЦКІ САЮЗ»

Як у яго апынулася асадка Караткевіча, а таксама чаму Барадулін папрасіў за падарунак 15 капеек, распавёў «Звяздзе» рыжскі мастак з трывалымі беларускімі каранямі

У Латвію Вячка Целеш прыехаў у пошуках працы 19-гадовым юнаком. У той час, прызнаўся, цяпер не мог беларускую мову, размаўляў выключна па-руску. Цяпер жа, з вышыні пражытага, дзякуе Богу, што сустрэў на сваім шляху людзей, якія абудзілі ў ім беларуса. Сярод тых, хто зараз і сваёй беларускасцю, многімі любімыя Уладзімір Караткевіч, якога 30 гадоў таму забрала «Ладдзя распачы», і Рыгор Барадулін, які сшышоў «У неба пехатою» сёлета.

Вячка ЦЕЛЕШ упяршыню паказаў журналістам сваю калекцыю аўтографу: «Пітрус Броўка, у адзенне ад Максіма Танка, падпісаў картачку на рускай мове».

«КАРАТКЕВІЧ УЗРАДАВАЎСЯ, КАЛІ ЎБАЧЫЎ НА ПАШТОЎКАХ СВАЮ ОРШУ»

Уладзімір Сямёнавіч любіў адпачываць у Юрмале ў Доме творчасці пісьменнікаў. Менавіта там Вячка Целешу і выпала магчымасць пазнаёміцца з аўтарам «Каласоў пад сярпом тваім». — З Караткевічам мяне пазнаёміў мой сябра Сяргей Панізік. У той дзень Уладзімір Сямёнавіч падпісаў мне сваю кнігу. Я ж набраўся смеласці і прапанаваў яму памяншаць асадку. Пісьменнік з задавальненнем згадзіўся. Доўгі час я беражліва захоўваў тую асадку як памятку аб першай сустрэчы. Чатыры гады таму перадаў я яе дар музею Караткевіча.

Караткевіча я не паспеў намалюваць. Калі ён у Дубултах адпачываў, я нават зрабіў накіды лямпы, стала... Думаў намалюваць яго на фоне мора...

Ужо на той час у Вячаслава Целеша была дастаткова вялікая калекцыя старых паштоўкаў з краёвага Беларусі. — Я паказаў Караткевічу тую, што з вывамі яго роднай Оршы. Уладзімір Сямёнавіч быў у вялікім захапленні. Скажаў: «Мой сябра Адам Мальдэў таксама збірае паштоўкі. Прыездзі ў Мінск, я цябе з ім пазнаёмію». І стрымаў сваё слова... У даследчыка сапраўды была досыць багатая калекцыя паштоўкаў з відамі Мінска, некаторыя з іх я нават атрымаў у падарунак. Менавіта Адам Мальдэў, які сам сажа, саватаў мяне з выдавецтвам «Беларусь». Заўвёў мяне туды, я паказаў паштоўкі, і яны згадзіліся іх надрукаваць. Спачатку выйшаў альбом «Мінск на старых паштоўках». Праз 14 гадоў, якая на маё 60-годдзе, выдалі кнігу «Гарады Беларусі на старых паштоўках». Яна ўжо вытрымала аж тры перавыданні. Цяпер рыхтуецца чацвёртае, дапоўненае. У ім будзе ўжо не 600 старых паштоўкаў, а звыш 800.

Падчас працы над гэтай кнігай Вячка Целеш аб'ехаў амаль усю Беларусь. Спыняўся ў гэтах і шукваў мясціны, адлюстраваныя на старых выявах, параўноўваў з рэчаіснасцю, даследаваў гісторыю кожнага будынка, вуліцы... — На мяне працаваў увесь Саветскі Саюз, — усміхаецца калекцыянер. — Меў карэспандэнцую ў Харкаве, Уладзівастоку, Таліне, Маскве, Ленінградзе... Яны калекцыянавалі паштоўкі з гарадамі Расіі, Украіны, а ў Латвіі ў тым жады старых паштоўкаў з відамі гэтых рэспублік было шмат. Узамен мне дасылалі Рыгу і Беларусь.

Калі наступіў у Акадэмію мастацтваў, у мяне ўжо было дзве дзяці. Жонка не працавала, таму, каб неж пражыць, я пасла вучобы бег на падрацоўкі. Грошы аддаваў жонцы, з якіх яна выдзяляла мне рубель на абед. Я ж, як правіла, іх — Уладзімір Караткевіч.

спускаў свае абедзённыя грошы на паштоўкі і часцяком хадзіў галодным.

«НОВЫ ГОД З ДЗЯДЗКАМ РЫГОРАМ СУСТРАКАЛІ СЕМ'ЯМІ»

«Хоць я жыву ў Латвіі больш як 50 гадоў, гэта ўжо другая радзіма, але ўсё ж мае карані, мая любоў — на беларускай зямлі», — кажа спадар Вячка. І гэта, паверце, не пустыя словы. Справы, якія на карысць Беларусі зрабіў апантаным і неаб'якавым зямлякам, можна пералічыць бясконца. Менавіта дзякуючы яму ў Рызе 20 гадоў таму з'явілася дзяржаўная беларуская школа, аб'яднанне мастакоў-беларусаў Балты «Маю гонар», латвійскае таварыства беларускай культуры «Світанак»...

Вельмі шчаслівы, што выдаў летас у Мінску кнігу пра свой радавод «Адсюль наш род — тут мой прычал». Пад адным «дахам» (вокладкай) аб'яднаў пайтэўныя Целешаў з розных мясцін свету, што паходзяць з яго радзімы — сучаснага пасёлка Краснасельскі, што на Ваўкавышчыне.

— Менавіта заўсёды цікавіла гісторыя, але ж па адкачці я мастак. Таму, вядома, хацелася б паспець яшчэ напісаць кнігу «Мой шлях у мастацтва». Распавесці пра тых людзей, без якіх я б быў не я. Адзін з іх — Уладзімір Караткевіч.

Калі Уладзімір Сямёнавіч быў у мяне дома, я яму падараваў сваю карціну. На ёй восенёскае дрэва. Неўзабаве атрымаў ад яго ліст: «Вячка, твая куліна, як сонца глянэ ў мой пакой, проста палае». Караткевіч я не паспеў намалюваць. Збіраўся ўсё... Калі ён у Дубултах адпачываў, у пакойчыку з балконам і з відам на мора, я нават паспеў зрабіць накіды лямпы, стала... Думаў намалюваць яго на фоне мора. Але так і не паспеў нічога зрабіць. Адзінае, што я яму эксілібрыс прысвяціў на 50-годдзе. Надрукаваў недзе 100 ці 200 эксілібрыяў. І даслаў яму па пошце. У адказ атрымаў: «Вячка, я б наклеіў на ўсе кніжкі, але ж не хапае. Ці можаш яшчэ надрукаваць?» Яму розныя масткі прысвечалі эксілібрысы, але казаў, што мой найбольш спадабаўся.

Памятаю, як ён прыехаў з жонкай Валлянцінай у Рыгу. Папрасіў мяне, каб я звязу іх у музей пад адкрытым небам. Разам з намі тады былі так-

сама Алег Лойка з жонкай, Сяргей Панізік ды Мірдза Абала. Гарачыня стаяла несусветная. Калі праходзілі ля возера, Караткевіч звярнуўся да мяне: «Вячка, пайшлі пакупаемца, а то гарача». Такі худы быў. Яму было крыху больш за 50 гадоў, а выглядаў на ўсё 70. Ён ужо тады моцна хварэў. Па дарозе на вакзал запрасіў іх у «Беларускую хатку», у мяне раён быў майстэрня ў самым цэнтры Рыгі. «Вячка, куды там, гарача», — адмахнуўся ад прапановы Караткевіч. Я ж не адступаў: «Зойдзем, паглядзіце хоць...». Я ўзяў бутэлечку лікёру, зрабіў кавы. Уладзімір Сямёнавіч ужо ні грама не браў.

Менавіта падчас той сяброўскай сустрэчы Караткевіч напісаў у гасцявой кнізе Целеша дасціпныя радкі, якія да таго ж яшчэ і праілюстравалі.

— Намалюваў, як я вылажу з краснасельскай крэмнездабыўнай шахты з фарбамі ў руках, а таксама сябе і сваю жонку «ледзь не на карачках».

На наступны год я прыязджаў у Мінск, праведваў Уладзіміра Сямёнавіча з мастаком Ва-

лерыем Дзевіскімам. Ля яго ложка было настаўлена процьма лекаў. Піў іх пастаянна. Як цяпер памятаю, дастаў бутэлечку гарэлкі, шклянкі і кажа: «Хлопцы, пакуль Валлянціна яшчэ ў магазіне, выпіце». Ён гатовы быў аддаць усё да апошняга. Вельмі добры быў чалавек, заўсёды вясёлы, добразычлівы, адкрыта душа.

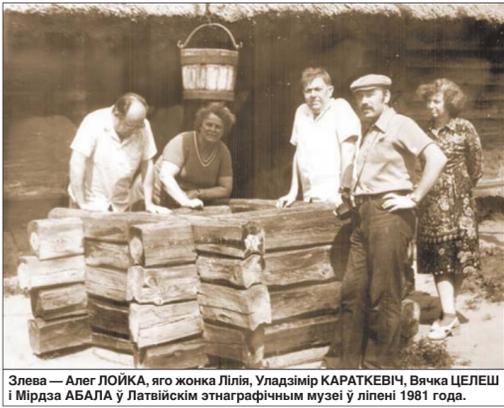
У Доме літаратара была вечарына, мы з Сяргеем Панізікам прыйшлі туды. Там сустрэлі Караткевіча. «О, Вячка, сябра!». Абдымае. Які я сябра? Для мяне Уладзімір Сямёнавіч — велічыня. Тым больш старажылы за мяне на 8 гадоў. Ён быў не зорны. Свае кніжкі мне дарыў з надпісамі. Шмат не пісаў. Напрыклад, «Князь Вячка, каб стаў на рубяжы».

Барадулін таксама завітаў да мяне ў майстэрню. Яго верш ёсць у кнізе водгукі. Цудоўны чалавек быў. Мне нават пашчасціла з ім аднойчы Новы год сустрэць. Прыехаў з жонкай Валлянцінай у Рыгу, у гатэль спыніўся і патэлефанаваў мне. Кажу: «Дзядзька Рыгор, дык давайце да мяне едзьце, будзем разам сустракаць Новы год».

Што цікава, з ім мяне пазнаёміў таксама Сяргей Панізік. У той час я быў у яго дома, ва Уруччы. Тады туды ненадоўга завітаў Рыгор Барадулін. Падарыў мне складны ножык. Пытаецца: «15 капеек ёсць? Купі. Бо дарыць нож сябрам нельга — сімвал варажасці». Потым падарыў мне яшчэ гальштук — вязаны, з арнамантам. Гэта быў вельмі шчыры чалавек і геніяльны паэт. Каб так пісаць вершы экспромтам...

«У ЛАТВІІ ЗАДУМАЎСЯ: ХТО Я?»

Спадар Вячка, аказваецца, калекцыянаваў не толькі паштоўкі, але і аўтографы на паштоўках. Прызнаўся, што пра гэта сваё захапленне журналістам ніколі яшчэ не распавядаў. Мне ж паказаў нават альбом, дзе аўтографы Шолохава, Барыса Палавога, Гурчанкі, Ноны Мардэзюк, Ралана Быкава... Сярод славуцасцяў, што прыемна, намала з беларускімі каранямі: Церашкова,

Злева — Алег ЛОЙКА, яго жонка Лілія, Уладзімір КАРАТКЕВІЧ, Вячка ЦЕЛЕШ і Мірдза АБАЛА ў Латвійскім этнаграфічным музеі ў ліпені 1981 года.

Штакоўчін, Зоська Верас, Пімен Панчанка, Сяргей Пяюн... «Дарэчы, паглядзіце: Пітрус Броўка, у адзенне ад Максіма Танка, падпісаў картачку на рускай мове», — звяртае ўвагу спадар Вячка.

— Я адкрыта гавару: раней не цяпер беларускую мову. Хоць маці з бацькам па-беларуску ў хаце размаўлялі, але ж вучыўся я ў рускай школе. Настаўнік беларускай мовы сваім выкладаннем, на жаль, не прывіў любоў да мовы, наадварот, адбіў усялякае жаданне гаварыць па-беларуску. Слухаць яго было нецікава. Ён гэта бачыў, таму час ад часу падмаўтаў то аднаго, то другога: «Устань, пра што я толькі што казаў? Ну дык аб чым ты думаеш? Аб салодкіх крондзелях ці аб небесных фіялках?». Пасля гэтых слоў увесь клас смяяўся, бо голас у яго быў працяжым, непрыговым, нейкі псклявы. Мова асацыявалася ў мяне з ім, таму і размаўляў па-руску. Больш за тое, у той час распаўсюджвалі меркаванне, што руская мова перспектывная. А з беларускай цяжка ўладкавацца на працу, цяжка пазнаёміцца з дзяўчынай...

Ужо калі вучыўся ў Латвійскай акадэміі мастацтваў, пазнаёміўся з беларускай інтэлігенцыяй — Аляксеем Марачкіным, Яўгенам Куліком і Міхасём Чарняўскім. Яны ўсе гаварылі па-беларуску, таму я сярод іх быў белаай варагой. Тады і задумаўся: хто я? Дарэчы, менавіта ад латышоў навучыўся размаўляць па-беларуску, цініць сваю мову, сваю гісторыю, культуру, бо яны — ці гэта педагог, ці студэнт, ці просты рабочы (да наступлення ў Акадэмію я ж працаваў на Рыжскім цэментным заводзе слесарам) — ніколі паміж сабой на іншай мове не размаўляюць. Толькі па-латышску. На мяне ж нават цяпер, калі прыязджаю ў Беларусь, многія глядзяць, як на дзівака, калі гавару па-беларуску...
Надзея ДРЫЛА.
Мінск — Юрмала — Рыга — Мінск.

Фота аўтара, Сяргея Панізіка і з архіва Вячкі Целеша

■ З Радзімай у сэрцы

Уладзімір ШУГЛЯ:

ДАПАМАГАЦЬ БЕЛАРУСІ»

«Я ВЫІРАШЫЎ АБО 9 ПРЫНЦЫПАЎ ТАГО, ЯК УЗЛЯЦЕЦЬ...

Уладзімір Шугля — ганаровы консул нашай краіны ў Цюмені. Беларус па паходжанні, нарадзіўся ён у Расіі, там і пражыў жыццё. Аднак сваёй радзімай, не вагаючыся, называе Беларусь. І робіць усё для таго, каб дапамагчы ёй, у тым ліку і фінансава. Карэспандэнт «Звязды» пагутарыла з гасцем не толькі аб практычным боку працы консула, але і аб першапрынцыпах і мэтах яго справы...

Фота Юлія ПІСЦІКА

— Вы нарадзіліся ўжо ў Расіі. Адкуль ведаеце беларускую мову?

— Дома гаварылі. Я вырас на беларускіх традыцыях. Да таго ж я консул Беларусі — таму павінен ведаць мову.

— Наколькі я ведаю, вы склалі радавод сваёй сям'і...

Я вельмі хацеў бы, каб беларуская чысціна захавалася. Усім кажу: «Спадарства! Духовная сталіца сёння — гэта не Масква, не Кіеў. Гэта Мінск».

— Так, я знайшоў свае карані ад 1670 года. Два гады па-траціў на тое, каб скласці свой радавод. Часам прыязджаю ў Карэлічы і стаю ля помнікаў Шугляў на могілках... «Шугля» ў перакладзе са стараславянскай азначае човен з дубу. А на маёй радзіме ў Беларусі якаясьці шмат дубоў. Я ганаруся тым, што ў маім радаводзе сапраўды шугляўцаў... Я разбіраўся ў Радзілах; не даваў даручэнні, а сам даследаваў, адукоўваўся разам з пошукам радаводу. Многа ведаеў пра Барадулю, зразумець гэтую сваю зямлю. Атрымліваецца, яна мне больш

блізкая і родная, чым усё астатняе. Галоўнае, каб была духоўная сувязь, і яе маю. Я вельмі хацеў бы, каб беларуская чысціна захавалася. Я ўсім кажу: «Спадарства! Духовная сталіца сёння — гэта не Масква, не Кіеў. Гэта Мінск».

— Усё-такі лічыце сябе беларусам, хоць і жывяце далёка ад краіны?

— Вядома. І мае дзеці ўсюды пішуць, што яны беларусы.

— Ці часта прыязджаеце сюды?

ВНУ Беларусі і 4 ВНУ Цюмені пры маім непасрэдным удзеле заключылі пагадненні і цяпер праводзяць абмен студэнтамі, навуковымі працамі, выкладчыкамі — гэта ідэя на карысць абедзвюм дзяржавам. 5 гарадоў сталі пабрацімамі, цяпер супрацоўнічаюць паміж сабой як у сферы эканомікі, так і культуры. Траціна ўсяго таваразвароту Беларусі з Расіяй прыпадае на Цюменскі рэгіён (а ён з'яўляецца магутным заходнесібірскім нафтавым комплексам). Атрымліваецца значная сума грошай, якую мы аддаём вам. Вельмі важна, каб людзі навучыліся аддаваць... Не толькі сэрца, але і матэрыяльныя рэсурсы.

— Атрымліваецца, вы захавалі, і адбылося пераасэнсаванне, што і навошта робіце?

— Пераасэнсаванне і першая хвароба са мной здарыліся тады, калі разваліліся Саветскі Саюз. Гэта было нечакана. Я аслупянеў і перажываў, які ўсё. Ужо тады з'явілася разуменне таго, што трэба падтрымаць Беларусь, бо яна ў надта складанай сітуацыі апынулася. Другім пераломным момантам стала аперацыя, якую мне рабілі на сэрцы. — Яно спынілася на 4,5 гадзіны. Мне рабілі аортакаранарнае шунтаванне — ускрывалі грудную клетку... Перад вамі сядзіць чалавек другога нараджэння.

— Пасля гэтага вырашылі жыць іначэй?

— Так, вядома. Але развал Саветскага Саюза — гэта было яшчэ горш, чым шунтаванне. Калі гэта здарылася, я адрозніў сябе выхаваным, што трэба дапамагчы Беларусі. Якім чынам? Пазнуў частку сваіх грошай, сіл «адрываць» і аддаваць ёй. Спачатку я стварыў нацыянальную культурную суполку Беларусі — кіраваў ёй з 1995 года. А з 2005 года задумаўся, чым яшчэ магу дапамагчы, і стаў укладаць фінансы. Аднак матэрыяльна ты можаш дапамагчы толькі тады,

калі ў цябе душа ёсць, калі ты так выхаваны. У саветскае час было шмат добрага, напрыклад, існаваў сацыяльны ліфт: прасты чалавек мог зрабіць кар'еру. Цяпер без грошай гэта амаль немагчыма, прынамсі, у Расіі.

— Вы шмат робіце для іншых. Ці адчуваеце пэўную аддачу?

— Я зразумець адну рэч: не чакай адцяжэння адразу, хоць і хочацца штосці панучы. Ёсць тры ступені добра. Першая, самая ніжэйшая, калі ты робіш добра і крыху пры гэтым усяму беламаму свету. Другая, больш высокая, калі зрабіў добра і думаеш пра сябе: «Які я малайчына». Трэцяя — гэта калі ты зрабіў добра і не заўважыў. Вось да такога я імкнуўся... Цяпер мне ўжо кар'еру рабіць не трэба, можна сказаць, я вольны мастак. У мяне з дзяцінства была думка: «Як зрабіць так, каб сустрэкацца толькі з тымі, з кім хочацца, і не бачыцца з тымі, хто не падабаецца?» Аказваецца, без фінансаў гэта немагчыма.

Калі адно крыло перабітае, чалавек не можа ўзяцца, ён махае ім, але атрымліваецца толькі бег па коле. Я ведаю шмат дзельных людзей, якіх сумна жыць.

Вячкі іх адны грошы — надакучыла!

— Удаляся?

— Так. У маім разуменні чалавек падобны да птушкі, толькі замест крылаў мае рукі. Калі параўноўваць, бываюць людзі-куры, людзі-сініцы, арлы. Каб узяцца, трэба, каб у нас два крылы махалі. Першае — дзелавае: ты павінен сям'ю забяспечваць, добра выглядаць. Другое крыло — духоўнае. Калі яны разам, чалавек уздымаецца над сабой і над зямлёй. Калі адно крыло перабітае, чалавек не можа ўзя-

цець, ён махае ім, але атрымліваецца толькі бег па коле. Я ведаю шмат дзельных людзей, якіх сумна жыць. Вакол іх адны грошы — надакучыла! Я для сябе зразумець: мала грошай — дрэнна, шмат грошай — таксама дрэнна. Трэба знайсці залатую сярэдзіну, каб і другое крыло (духоўнае) таксама махала.

Вельмі важна, каб людзі навучыліся аддаваць... Не толькі сэрца, але і матэрыяльныя рэсурсы.

— Дзе ж яна, тая залатая сярэдзіна?

— У бізнесе я прытрымліваюся прынцыпу трох «не»: не бацца, не здавацца, не давярцаць. Аднак і прынцып трох «с» таксама прысутнічае: сорам, сумленне, спачуванне. А каб сапраўды абодва крылы працавалі, ёсць яшчэ адзін сакрэт: праца, цяплясць, творчасць. Атрымліваецца дзевяць вектараў.

— А чаму не давярцаць?

— Гэта азначае давярцаць, але правярць. Бо нават твой самы блізкі сябра, не таму, што ён падлога, можа проста пра нешта забяцца, не выкачаць. Гэта самае складанае ў бізнесе — трымаць усё пад кантролем. Я не стварыў бы фірму, каб не кантраляваў. Быў момант, калі мяне так падманулі, што я вымушаны быў прадаць кватэру, жыў у недабудаваным офісным памішканні...

— Аднак вы ўсё пераадолелі, нават выйшлі ўласныя формулы. Яны працуюць?

— Так, але трэба пастаянна трымаць іх пад пільнай увагай, каб не было перакосаў у пэўны бок. І трэба часам праводзіць унутраную рэвізію: «А ці не заеўся ты? Ці не «запльў тышчам»? Ці не пара табе ў царку схадзіць?»

— Вы кажаце, што ходзіце ў царку, і ў той жа час насталь-

■ Факт

З ПАВАГАЙ ДА МАЙСТРА

У Магілёве рэканструявалі помнік першаму кіраўніку рускага тэатра ў Беларусі Уладзіміру Кумельскаму.

Уладзімір Кумельскі быў стваральнікам першага прафесійнага тэатра ў Магілёве, на падмурку якога ўзнік Рускі тэатр імя М. Горкага (цяпер Нацыянальны акадэмічны тэатр у Мінску). Першы склад трупы ён сабраў у 1928 годзе на акцёрскай біржы ў Маскве. Зіміні сезон тэатр працаваў у Магілёве, летні — у Бабурыску. Перавага аддавалася добрай рускай драматургіі. У сваёй дзейнасці Кумельскі арыентаваўся на рэалістычны традыцыі, у прыватнасці маскоўскага Малого тэатра. Ён валодаў тонкім мастацкім густам і арганічна спалучыў сабе таленты акцёра, ражысёра і кіраўніка. Праз тры гады пасля стварэння тэатра ў зорных чыслах у Беларусі. Адна з узорных установаў Мінска талент Кумельскага быў высока ацэнены. У 1931 годзе калектыў стаў называцца Першым рускім тэатрам БССР, а ў 1932-м — Дзяржаўным рускім тэатрам БССР. Самому стваральніку было прывоена званне залужанага артыста БССР.

Майстра не стала ў 1939 года са студэнтамі расійскай Акадэміі культуры, сядзела чалавек 50 у невядмай канцэртнай зале. Прайшло дзве гадзіны — а яны не сыходзілі. Слухалі, задавалі пытанні. Шчыраць твая ў вершых кранае іншага; слушаючы цябе, ён суперажывае і забывае пра час. Трэба быць шчырым з сабой, прупускаць усё праз душу. Жыццё — складаная штука, не заўсёды ўсё будзе атрымлівацца. Але, як кажуць у царкве, галоўнае — каб ты пакаяўся. Памятаеце разбойніка, які вісеў на крыжы? Ён першым трапіў у рай... Трэба знаходзіць сілы прызнаваць свае памылкі, а затым ісці далей... Усе мае вершы пішуча на нервах, таму той, хто чытае або слухае іх, суперажывае мяне.

Няна ШЧАРБАЧЭВІЧ
Нэлі ЗІГУЛЯ

Информация о застройщике: Открытое акционерное общество «МАПИД», расположенное по адресу: г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205, режим работы: понедельник – четверг – 8.30–17.30, пятница – 8.30–16.15, обед – 12.45 – 13.30, суббота, воскресенье, государственные праздники – выходной.

Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100008115 решением Мингорисполкома № 197 от 26.02.2011 г.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, представленных заключенных договоров:

1. Жилой дом № 7 по ул. Киреево, фактический срок строительства – 16 месяцев.
2. Жилой дом № 26 по ул. М.Горьцкого, фактический срок строительства – 13 месяцев.
3. Жилой дом № 22 по ул. М.Горьцкого, фактический срок строительства – 10 месяцев.
4. Жилой дом № 1 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 10 месяцев.
5. Жилой дом № 3 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 13 месяцев.
6. Жилой дом № 5 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 10 месяцев.
7. Жилой дом № 28 по ул. М.Горьцкого, фактический срок строительства – 13 месяцев.
8. Жилой дом № 7 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 7 месяцев.
9. Жилой дом № 9 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 8 месяцев.
10. Жилой дом № 32 по ул. М.Горьцкого, фактический срок строительства – 11 месяцев.
11. Жилой дом № 11 по ул. Прушинских, фактический срок строительства – 7 месяцев.

Информация о проекте и об объекте строительства: Цель проекта – строительство многоквартирного жилого дома, в том числе с привлечением к строительству не менее 10% общей площади жилых помещений граждан, из числа многодетных семей, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий в административных районах г. Минска.

Положительное заключение государственной экспертизы № 1035-15/13 от 30.12.2013 г.

Местоположение строящегося многоквартирного жилого дома – г. Минск, Фрунзенский район, жилой дом № 7 по генплану в жилой многоквартирной застройке со спортивным комплексом (спортивный зал, административно-

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

(о проекте строительства «Жилая многоквартирная застройка со спортивным комплексом (спортивный зал, административно-бытовые помещения) и многоэтажным гаражом-стоянкой в границах улиц Шаранговича, Горьцкого в г. Минске. 3-я очередь строительства. Жилой дом № 7 по генплану)»)

Застройщик вправе изменить цену объекта долевого строительства (цену договора) в случаях изменения статистических индексов стоимости строительного-монтажных работ в нормативный период строительства жилого дома, а также в случае отсутствия вины застройщика в невыполнении срока исполнения застройщиком обязательств по договору при наличии подтвержденных решением местного исполнительного и распорядительного органа форс-мажорных обстоятельств и других, не зависящих от застройщика причин. При этом застройщик при достройке объекта вправе применять индексацию стоимости выполняемых работ в течение всего дополнительного срока строительства. Изменение цены объекта долевого строительства также возможно в случаях изменения законодательства об уплате косвенных налогов, если они оказали влияние на цену объекта долевого строительства.

Права застройщика на земельный участок подтверждены решением Мингорисполкома №3531 от 22 ноября 2012 г., свидетельству (удостоверение) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него от 29 декабря 2012 г. № 500/1001-1788. Площадь земельного участка – 4,1803 га. Благоустройство – согласно проектной документации.

Коллектив квартир в доме – 119.

Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности:

- помещение товарищества собственников, межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электри-

ческое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания.

Начало строительства жилого дома – 3-й квартал 2014 г., предполагаемый ввод дома в эксплуатацию – 2-й квартал 2015 г.

Строительство дома осуществляется застройщиком на основании решения Мингорисполкома № 3531 от 22 ноября 2012 г. собственными силами без заключения договоров подряда.

Гражданам, не состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается 71 квартира, из них: 18 однокомнатных общей площадью 42,43 м², жилой площадью 18,75 м², 1 двухкомнатная общей площадью 72,32 м², жилой площадью 37,47 м², 19 двухкомнатных общей площадью 60,76 м², жилой площадью 31,02 м², 19 двухкомнатных общей площадью 67,67 м², жилой площадью 34,83 м², 6 трехкомнатных квартир общей площадью 83,8 м², жилой площадью 48,18 м², 8 трехкомнатных квартир общей площадью 82,67 м², жилой площадью 47,21 м².

Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевом строительстве квартир:

Принимать заявления от граждан осуществляет отделом долевого строительства и инвестиций ОАО «МАПИД» (г. Минск, ул. Р. Люксембург, 205а, кабинет №1, тел. 207-19-15) с 14 октября 2014 г. ежедневно, кроме выходных и праздничных дней, понедельник – четверг с 9.00 до 17.00, обед с 12.45 до 13.30, в пятницу с 9.00 до 15.00, обед с 12.45 до 13.30.

Для подачи заявления необходимо личное присутствие гражданина и его паспорт.

Принимать заявления осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству предпроданных квартир.

Если гражданин, желающий принять участие в долевом строительстве, в течение пяти календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу, и ОАО «МАПИД» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим гражданином.

Ознакомившись с планировкой квартир можно на сайте ОАО «МАПИД» www.mapid.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение «Минскстрой»
ДОВОДИТ ДО СВЕДЕНИЯ ЗАИНТЕРЕСОВАННЫХ ЛИЦ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ
объекта «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12 по генплану в квартале жилой застройки пр. Дзержинского – ул. Алібегова – пр. Газеты «Правда», Жилой дом № 11 (по генплану) со встроенными помещениями и подземной автостоянкой в г. Минске, опубликованную в газете «Звязда» 27 февраля 2014 года:

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений №№ 5, 7, 8, 41, 42, 43, 45, 46, 56, 57, 59, 63, 66, 69, 70, 72, 76, 81, 83, 87 без учета выполнения внутренних отделочных работ для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий: 1-комнатные квартиры – 1750 долларов США, 2-комнатные квартиры – 1720 долларов США.

Стоимость 1 кв. метра общей площади фиксируется в долларах США эквиваленте и остается неизменной в долларах США эквиваленте до окончания действия договора создания объекта долевого строительства. Оплата производится в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь, на дату заключения денежных средств на специальный и расчетный счет застройщика.

При единовременной уплате всей суммы по договору создания объекта долевого строительства в течение 10 (десяти) банковских дней со дня регистрации договора в Мингорисполком стоимость 1 кв. м общей площади уменьшается на сумму, эквивалентную 50 долларам США и составят, соответственно, 1700 долларов США и 1670 долларов США.

Заявления о долевом строительстве квартир будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящих изменений в проектную декларацию в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 (пяти) календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим претендентом.

Генеральный директор *Н.В.Милошевский*

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ»
20 октября 2014 года
СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Выкуп Обществом акций собственного выпуска с целью сокращения их общего количества и уменьшения уставного фонда.

Место проведения собрания по месту нахождения ОАО «Спецмонтажстрой»: г. Минск, ул. Володько, 20 (второй этаж).

Начало работы собрания в 12.00.

Время регистрации участников – в день проведения собрания с 11.30 до 12.00 по месту его проведения. Регистрация участников проводится по паспорту, а представителей акционеров – по паспорту и доверенности.

Список акционеров для регистрации участников собрания составлен по данным реестра акционеров на 10 октября 2014 г.

УНП 100036332 *Наблюдательный совет ОАО «Спецмонтажстрой»*

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

10.11.2014 в 11.00 по адресу: 230015, г. Гродно, ул. Горького, 87 А, каб. №204, по продаже права заключения договора аренды недвижимого имущества сроком на пять лет для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офисов, складских помещений, оказания услуг. Организатор аукциона – РУП «Белтелеком» в лице Гродненского филиала, 230015, г. Гродно, ул. Горького, 87 А.

Адрес арендуемого имущества	№ Лота	Площадь, кв.м	Коэффициент от 0,5 до 3,0	Начальная цена продаж, базовая арендная величина*	Размер задатка, базовая арендная величина*	Характеристика
Капитальное строение, здание АТС-2, 4-й этаж, помещения, Гродненская область, Лидский район, г. Лиды, 6-й князя Гедимина, д. 3	1	6,5	2,5	1,625*	0,1625*	Помещения расположены на 4-м этаже четырехэтажного кирпичного здания в центральной части города. Здание имеет удобные подъездные пути. В помещениях имеется естественное освещение, центральное отопление, электроснабжение, телефонизированы. В здании имеется водоснабжение, канализация. Площади находятся в удовлетворительном состоянии.
	2	7,3	2,5	1,825*	0,1825*	Помещения расположены на 4-м этаже четырехэтажного кирпичного здания в центральной части города. Здание имеет удобные подъездные пути. В помещениях имеется естественное освещение, центральное отопление, электроснабжение, телефонизированы. В здании имеется водоснабжение, канализация. Площади находятся в удовлетворительном состоянии. Ввод в помещение площадью 7,3 кв.м осуществляется через проходное помещение площадью 235,6 кв.м. Условие аукциона – установка потенциальным арендатором двери, отделяющей помещение площадью 7,3 кв.м от помещения площадью 235,6 кв.м.

* Оплата в белорусских рублях, исходя из размера базовой арендной величины, установленной в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь на день оплаты.

Порядок проведения и оформления участия в аукционе определен Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 №1049 (в ред. постановления Совмина от 21.06.2012 № 570, от 08.01.2013 № 16, от 12.07.2013 № 607).

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, предоставляющие организатору следующие документы: паспорт физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица, предъявляет организатор аукциона оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность, заявление на участие в аукционе, заявление об ознакомлении с документами, порядком проведения аукциона, соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, заверенную банком копию платежного документа, о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона, документ, удостоверяющий личность (для физических лиц, для представителей физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица), доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) (для представителей физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица), копии свидетельств о государственной регистрации (для индивидуальных предпринимателей и юридических лиц резидентов Республики Беларусь), легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения для юридических лиц резидентов Республики Беларусь. Копии документов предоставляются без нотариального засвидетельствования.

Задаток перечисляется на субсчет 3012000040071 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 752, УНП 50026567 Гродненский филиал РУП «Белтелеком». Участники аукциона уплачивают штраф в случае непредоставления суммы второй пункта 14 Положения о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в республиканской собственности, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 №1049 (в ред. постановления Совмина от 21.06.2012 № 570, от 08.01.2013 № 16, от 12.07.2013 № 607).

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на счет арендатора сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Приним документов на участие в аукционе осуществляется по адресу: 230015, г. Гродно, ул. Горького, 87 А, каб. 202 с 09.10.2014 по 06.11.2014 включительно в рабочие дни (с 9.00 до 16.00). Документы, поданные после 16.00 06.11.2014 не рассматриваются.

Телефоны для справок: (0152) 606805, (0152) 606801, факс (0152) 72 02 07.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, НАХОДЯЩЕГОСЯ В СОБСТВЕННОСТИ ОАО «ТОРФОБРИКЕТНЫЙ ЗАВОД ОШМЯНСКИЙ»

ЛОТ № 1

Капитальное строение с инв. № 440С/10354 – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (здание сарая на 20 тракторов), одноэтажное, кирпичное, общей площадью 265 кв.м., 1966 г.п.

Гродненская обл., Ошмянский р-н, Кольчунский с/с, 16

Имущество расположено на земельном участке площадью 0,4484 га с кадастровым номером 242982406601000163, назначенное – для размещения объектов по ремонту и обслуживанию автомобилей

Начальная цена – 117 672 325 рублей с учетом НДС

Сумма задатка – 5 883 620 рублей

ОАО «Торфобрикетный завод Ошмянский», Гродненская обл., Ошмянский р-н, д. Кольчунь, тел. 8(01593) 7 25 16

Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел.: 8(0152) 77 23 79, 74 49 11

р/с 3015575033025 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, г. Гродно, ул. Мицкевича, 3, код 739, УНП 500481906

В течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о проведении торгов

Условия оплаты – Определяются по согласованию победителя торгов с продавцом при заключении договора купли-продажи

Торги состоятся 11 ноября 2014 года в 12.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

по 4 ноября 2014 года включительно до 16.00 часов по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8

Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincenr.by

Дополнительная информация по телефонам в г. Гродно: 8(0152) 77 23 79, 74 49 11.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже здания производственного корпуса №2 с инв. № 500/С-15463 (далее – Объект), принадлежащего ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод» (Продавец) и расположенного по адресу: г. Минск, ул. Старовилевская, д. 100.

Часть капитального строения с инв. 500/С-15463 сдается в аренду: 266,3 м² по 31.08.2015; 25,9 м², 17,9 м², 25,5 м², 49,6 м² по 31.08.2015; 20 м², 140,5 м² по 31.07.2015.

В соответствии с Государственной программой строительства крупных жилых районов для жителей г. Минска в городах-спутниках и выноса (переноса) из столицы в населенные пункты республиканских некоторых производственных объектов, утвержденных Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 29.06.2010 № 876, предусмотрено вынос производства ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод» за пределы г. Минска в период с 2016 по 2020 год.

Земельный участок площадью 1,8541 га с кадастровым номером 500000000008003305. Целевое назначение – эксплуатация и обслуживание зданий и сооружений. На земельном участке с кадастровым номером 500000000008003305 расположены иные объекты, которые не выставляются на аукцион.

Начальная цена с НДС – 20 000 000 000 бел. руб.
 Задаток с НДС – 2 000 000 000 бел. руб.

Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦЕВ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 100055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод», проводимом 20 октября 2014 г.

Договор купли-продажи должен быть заключен в течение 50 (пятидесяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Условия оплаты приобретенного на аукционе Объекта согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при заключении договора купли-продажи Объекта. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 0,7% (ноль целых семь десятых процента) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Подписание акта приема-передачи Объекта осуществляется не позднее одного дня после заключения договора купли-продажи и внесения полной стоимости цены Объекта.

Аукцион состоится 20.10.2014 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 16.10.2014 до 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 2.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 03.06.2014.

С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона ino.by.

☎ Контактная информация: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: 5538325@mail.ru

ООО «ТРАМПЛ» ИНФОРМИРУЕТ, что в рамках реализации Указа Президента Республики Беларусь от 17 июня 2008 г. №337 «О некоторых вопросах строительства жилья с привлечением инвестиций» планируется удаление, пересадка объектов растительного мира в микрорайонах 3, 4 пос. «Восточный» (в границах ул. Рогачевская – пр. Независимости). Контактный телефон 80173092276. УНП 100071708

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Собственник (владелец) имущества	Местонахождение имущества	Наличие обременений	Место (адрес), дата и время проведения торгов	Справочная информация об организаторе торгов	Условия и порядок проведения торгов
ЛОТ № 1. Автомобиль специальный грузовой ЗИЛ 133ГЯ (автокран КС-3575), 1989 г.в., начальная стоимость лота 80 200 000 рублей.	ОАО «Электромонтажник-38» (г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14, УНП 3000075032).	г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14.	Залог ОАО «Белинвестбанк».	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 23 октября 2014 года в 10.00	210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 филиала № 200 – Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 не позднее 10.00 23 октября 2014 года. Минимальная величина перевода шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.
ЛОТ № 2. Автомобиль легковой специальный вагон «Фольксваген Транспортер», 1998 г.в., начальная стоимость лота 83 100 000 рублей.	ОАО «Электромонтажник-38» (г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14, УНП 3000075032).	г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14.	Залог ОАО «Белинвестбанк».	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 23 октября 2014 года в 10.00	210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323	В состав общего имущества, находящегося в собственности не входят объекты недвижимого имущества, расположенные на 1-м этаже жилого дома (за исключением блока помещений товарищества собственников, помещений общего пользования и тепломещений) и 140 машино-мест в гараж-стоянке.
ЛОТ № 3. Автомобиль легковой специальный джип «Great Wall Hover», 2007 г.в., начальная стоимость лота 101 500 000 рублей.	ОАО «Электромонтажник-38» (г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14, УНП 3000075032).	г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14.	Залог ОАО «Белинвестбанк».	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 23 октября 2014 года в 10.00	210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323	В состав общего имущества, находящегося в собственности не входят объекты недвижимого имущества, расположенные на 1-м этаже жилого дома (за исключением блока помещений товарищества собственников, помещений общего пользования и тепломещений) и 140 машино-мест в гараж-стоянке.
ЛОТ № 4. Микроавтобус «Газ 322133», 2006 г.в., начальная стоимость лота 34 300 000 рублей.	ОАО «Электромонтажник-38» (г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14, УНП 3000075032).	г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14.	Залог ОАО «Белинвестбанк».	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 23 октября 2014 года в 10.00	210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323	В состав общего имущества, находящегося в собственности не входят объекты недвижимого имущества, расположенные на 1-м этаже жилого дома (за исключением блока помещений товарищества собственников, помещений общего пользования и тепломещений) и 140 машино-мест в гараж-стоянке.
ЛОТ № 5. Автомобиль легковой специальный вагон «Mercedes-Benz Sprinter 211», 2004 г.в., начальная стоимость лота 136 000 000 рублей.	ОАО «Электромонтажник-38» (г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14, УНП 3000075032).	г. Полоцк, ул. Ф.Скорины, 14.	Залог ОАО «Белинвестбанк».	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 23 октября 2014 года в 10.00	210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323	В состав общего имущества, находящегося в собственности не входят объекты недвижимого имущества, расположенные на 1-м этаже жилого дома (за исключением блока помещений товарищества собственников, помещений общего пользования и тепломещений) и 140 машино-мест в гараж-стоянке.

Информация о застройщике

Застройщик – иностранное строительное унитарное предприятие «Атлант-М Строй», зарегистрировано Минским горисполкомом 01 апреля 2014 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 800005787 (прежнее наименование – иностранное частное унитарное строительное предприятие «Атлант – М Строй» компания «Интеркар Холдинг ЛЛС», зарегистрировано 27 сентября 2000 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 800005787 на основании решения № 185 Министерства иностранных дел Республики Беларусь).

Адрес застройщика: 220019, г. Минск, ул. Шаранговича, 22-201 (юридический адрес)

220037, г. Минск, пер. Козлова 7Б, телефон: 297-94-70, факс 297-94-71 (почтовый адрес, местонахождение офиса)

Режим работы: понедельник – четверг с 9.00 до 18.00, пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

Предприятие принимало участие: в строительстве ТЦ «COOLMAN» в 2006-2009 гг. в строительстве 19-этажного жилого дома в районе пересечения ул. Космонавтов с ул. Слободская в 2011–2013 гг. Многоквартирные жилые дома в районе пересечения ул. Васнецова – Плеханова в г. Минске. 1-я очередь строительства (2013-2014 гг.).

Информация об объекте строительства

Цель строительства – возведение многоквартирного жилого дома со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения № 19 по генплану в жилом квартале в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко с привлечением денежных средств граждан и юридических лиц путем заключения договоров создания объектов долевого строительства.

Общая характеристика объекта

Размещение объекта предусматривается проектом застройки жилых кварталов с объектами социальной инфраструктуры в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко, осуществляемого в рамках комплексной реконструкции территории бывшей деревни Дружба.

Участок строительства расположен в Московском районе г. Минска, в водооградной зоне, у северо-западной границы прибрежной зоны реки Лопша. Площадь земельного участка, предоставленного под застройку – 1,9474 га.

Благоустройство территории включает: формирование сети пешеходных тротуаров, дорожек и аллей; устройство детских площадок, в том числе песочных дворов, площадок для отдыха взрослого населения и хозяйственных нужд в соответствии со стандартами жилой среды; озеленение территории, посадку древесно-кустарниковой растительности, создание газонов; устройство подпорных стенок и наружных лестниц; оборудование территории материалами архитектурными формами.

Архитектурно-планировочные и конструктивные решения

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

«Многоквартирный жилой дом со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения № 19 по генплану в жилом квартале в границах пр. Дзержинского – пр. Любимова – ул. Семашко (2-я очередь строительства)»

Жилой дом состоит из 6 секций. Этажность здания – 10-19-этажей (4-6 секции 10-этажные, 1-3 секции 19-этажные). Конструктивная схема здания – монолитный железобетонный каркас с заполнением стен кладкой из блоков керамических поризованных и дополнительных наружным утеплением минераловатными плитами с штукатуркой «под шубу». В здании имеется техническое подполье и теплый технический чердак. Проектом предусмотрено пристроенный гараж-стоянка на 140 м² в цокольном этаже. На 1-м этаже запроектированы встроенные помещения общественного назначения (торгово-административные). Высота жилых этажей – 3,0 м, высота встроенных помещений 1-го этажа – 4,5 м. Перегородки – из чистого бетона толщиной 100 мм.

Окна и балконные двери из ПВХ профиля. Предусматривается остекление лоджий.

Состав квартир в жилом доме:

- Секции 6,5,4 этажи 2-10 (2-2-3-3),
- Секция 3 этажи 2-4 (1-1-2-3-4), этажи 5-8 (1-1-1-1-1-2-3)
- Секция 2 этажи 2-18 (1-1-1-2-2-2), этаж 19 (3-3)
- Секция 1 этажи 2-18 (1-1-2-2-2-3), этаж 19 (3-3)

Общая площадь квартиры составляет 28 879,45 м². Всего 448 квартир, в том числе:

- 1-комнатных 178 (площадью от 42,85 м² до 51,21 м²)
- 2-комнатных 173 (площадью от 59,95 м² до 77,45 м²)
- 3-комнатных 94 (площадью от 88,68 м²; 118,4 м²)
- 4-комнатных 3 (площадью 139,8 м²)

На первом этаже размещается группа помещений для товарищества собственников с отдельным входом.

Инженерные системы

Лифты производства ОАО «Могилевлифтмаш», грузоподъемностью 400 кг и 630 кг.

Вход в жилое здание оборудован металлическими дверями с запорно-перехватным устройством и системой двойной связи с каждой квартирой.

Электроснабжение квартир выполняется кабелем марки ВВГ, учет потребления электроэнергии осуществляется расчетными электронными счетчиками в этажных щитках, размещенных в поэтажных коридорах. В соответствии с нормами предусматривается АСКУЭ (автоматизированная система коллективного учета электроэнергии) для всех абонентов.

Сеть телевидения предусмотрена магистральным оптоволоконным кабелем с установкой оптического узла в помещении электрощитовой дома, домовая сеть – коаксиальный кабель.

Система телефонной связи выполнена с использованием

пассивных оптических сетей по технологии PON, в т.ч. абонентской разводка.

Стояки **системы водоснабжения** из стальных и полипропиленовых труб. Предусматривается установка канализованных смывных бачками. Стояки **системы бытовой канализации** выполняются из ПВХ канализационных труб.

Противопожарными мероприятиями предусмотрено оборудование жилого дома системами внутреннего пожаротушения, устройство автоматической системы пожарной сигнализации и оповещения о пожаре, устройство системы дымоудаления и подпора воздуха. В 19-этажных секциях предусмотрено размещение пожарного лифта.

Теплоснабжение жилого дома осуществляется от двух вводов теплоты с помощью нескольких автоматизированных ИТП. В здании предусматривается двухтрубная поквартирная система отопления с установкой приборов учета тепла для каждой квартиры. В качестве нагревательных приборов в жилых помещениях используются стальные панельные радиаторы. Регулирование теплодачу осуществляется посредством термостатических клапанов на подводках к радиаторам.

Строительная готовность жилых помещений при передаче работ под отделку стен и потолков, а также без выполнения работ по внутренней отделке помещений (без наклейки обоев, покраски, облицовки), без покрытия полов, без встроенной мебели, без установок дверных блоков в межкомнатных перегородках, санитарных приборов и оборудования (кроме унитаза и приборов учета воды), без электрической тамбуры. Строительная готовность помещений общего пользования (лифт, вестибюль, лифтовые холлы, лестничные клетки, коридоры и др.): спортивная чистовая отделка, установка всех предусмотренных проектной документацией электро- и сантехприборов.

У застройщика имеются в наличии:

- Разрешение Инспекции Департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску на строительство объекта № 2-203Ж-026/14 от 18.09.2014 г.
- Положительные заключения по проектной документации РУП «Главгосстройэкспертиза» от 09.09.2013 г. № 496-15/13, от 29.11.2013 г. № 970-15/13, от 13.03.2014 г. № 34-15/14, от 10.04.2014 г. № 252-15/14.
- Решения Минского городского исполнительного комитета № 1351 от 29.05.2014 г.
- Свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков, возникновения прав собственности Республики Беларусь и прав временного пользования на них у застройщика № 500/727-11610 и № 500/727-11611 от 25.06.2014 г.
- Контракт на строительство № 1 от 1 июля 2014 г. заключенный застройщиком с ОДО «МакроИнжиниринг».
- Заключение Комитета архитектуры и градостроительства Мингорисполкома от 11.04.2013 г. № 04-116/13 М.

Цена объекта долевого строительства

В соответствии с Указом Президента Республики Беларусь № 263 от 06.06.2013 г. (с изменениями) «О

ПАД РЫТМЫ САМБЫ

У МІНСКУ ПРАЙШОЎ МІЖНАРОДНЫ ТУРНІР ПА СПАРТЫЎНЫХ ТАНЦАХ

лі, і экатычную Карнелію Манга запрасілі. Прычым танцавальныя нумары Андрэя Зайцава і Елізаветы Чаравічнай выклікалі такое захапленне публікі, якому «экс-фэбрыкантка» можа пазаздросціць.

«Яны — неверагодныя!» — усклікнула дзяўчына побач і прынялася здымаць чэмпіёнаў на «айфон».

Вольга Кузьменка і яе партнёр Уладзіслаў Батарэйны з Мелітопаля. Сёлета ўкраінская пара ўдзельнічала ў чэмпіянаце Еўропы па танцавальным спорце, які праходзіў у Іспаніі. Але на спаборніцтвах у Мінску Вольга і Уладзіслаў нават не кваліфікаваліся ў фінал.

«Вядома, тут сур'ёзная канкурэнцыя, — кажа засмучаная дзяўчына. — І нельга забываць, што ў нас суб'ектыўны від спорту, дзе важна, каб, па магчымасці, усе судзіць дзе ведалі альбо хаця б бачылі некалькі разоў на паркеце. А тут, можа, хтосьці заўважыў нас упершыню».

На маё пытанне, чаму дзяўчына назірае за выступленнямі фіналістаў не ў кампаніі свайго партнёра, Вольга адказвае з сумнай усмешкай: «Дык мы заўжды разам! І на трэніроўках, і на турнірах... Калісьці ж трэба адпачываць адно ад аднаго».

У самай малодшай узроставай катэгорыі, дзяўчынкам дазваляецца выступаць без партнёраў ці ў пары з іншай дзяўчынкай. Прычына простая: хлопчыку значна радзей аддаюць у спартыўныя танцы. А першае, чаму вучаць маленькіх танцоўраў, — ахоўваць свой папулярны нумар, без якога няма ўваходу на паркет. Здаецца, за ўвесь вечар давялося не адзін раз пацучы такі дылог:

— Маша, не забудзь свой нумар! Без яго вас не дапусцяць да спаборніцтваў.

— Так, я памятаю.

— І хопіць круціцца! Апранай хутчэй сукенку — вам на паркет праз пяць хвілін!

— Мне не падабаецца гэтая сукенка, мама-а-а!

— Капрызнічаць будзеш заўтра, а сёння ты на працы і адказная за вашу пару.

У такіх тандэмах маці заўжды траці ўдзельнік. Як слухна заўважыў вядучы вечава Дзмітрый Карась, падобныя мерапрыемствы — не толькі рэпетыцыя для маленькіх танцоўраў, наперадзе ў якіх яшчэ не адно сур'ёзнае спаборніцтва, але і добрая трэніроўка для бацькоў, якія выбралі для сваіх дзяцей няхай і прыгожую, але няпростую будучыню.

«Я з пяці гадоў у танцах, — чую глас Вольгі. — Вось гляджу на гэтых малых і сябе ўспамінаю. Няўжо я была такая ж смешная?»

Магчыма, ужо праз дзесяць-пятнаццаць гадоў гэтыя нягэарбныя, але таленавітыя маленькія танцоўры зноў прыедуць у Мінск змагацца за медалі, але ўжо ў «дарослай» катэгорыі. «World Open Minsk» будзе іх чакаць!

Дарына ЗАПОЛСЬКАЯ.

Пераможцамі ў катэгорыі WDSF (World Dance Sport Federation. — Аўт.) сталі:

1. WDSF Youth World Open Latin — Леанід Цішкін і Кацярына Шаранова (г. Масква, Расійская Федэрацыя)
 2. WDSF World Open Latin — Мікіта Паўлаў і Дар'я Палей (г. Масква, Расійская Федэрацыя)
 3. WDSF Youth Open Standard — Аляксандр Рабцаў і Марыя Аблокова Марыя (г. Масква, Расійская Федэрацыя)
 4. WDSF Open Standard — Яўген Муштукоў і Паліна Драгобыч (г. Санкт-Пецярбург, Расійская Федэрацыя)
- У пецёрку мацнейшых у праграмах Standard увайшлі і беларускія пары — Ягор Дулебянец і Аляксандра Самародская, а таксама Ягор Болдыш і Паліна Мінеева.

Памятаеце фільм «Давайце патанцуем», у якім вядомая спявачка Джэніфер Лопес вучыла танцаваць Рычарда Гіра? Для героя Гіра танцы былі не проста хобі, а пудзюк у іншы свет — адметны ад рудзіна паўсядзёнага жыцця, у свет прыгажосці і бляску... Такімі былі мае першыя асацыяцыі, калі я трапіла на міжнародны спаборніцтва па танцавальным спорце «World Open Minsk — 2014», якія ў трэці раз прайшлі ў сталічным Палацы спорту.

Адпаліраваны да бляску паркет, на якім — столікі для спецыяльных гэсцей, прыглушанае святло сафітаў, жывы аркестр і сотні прыгожых хлопцаў і дзяўчат, якія быццам сшылі з экрану тэлевізара. Сёлета больш за 900 пар з 15 краін свету прыехалі ў Мінск, каб пазмагацца за званне адных з лепшых танцоўраў свету. «World Open Minsk» — адзіны турнір у нашай краіне, дзе праводзіцца спаборніцтва рэйтынгу Сусветнай федэрацыі танцавальнага спорту, прычым абсалютна ва ўсіх узроставых катэгорыях. Дырэктар студыі сучаснага танца «СітідэНС» і адзін з арганізатараў турніру Дзмітрый БАРАВІК кажа, што для яго «World Open Minsk» ужо як любімае дзіця: «Мы пачыналі праводзіць мерапрыемствы на ўзроўні школ. Пасля гэта былі гарадскія, абласныя, рэспубліканскія спаборніцтва, пакуль дараслі да міжнароднай арэны. Вядома, гэта вельмі пачэсна і адказна. Часам не спіш, хвалюешся, перажываеш, каб усё прайшло ідэальна — і для гледачоў, і для ўдзельнікаў, і для суддзяў, і для аркамітэта. Сёлета таксама хапала нюансаў з падрыхтоўкай, але дзякуючы падтрымцы Міністэрства спорту, Нацыянальнага алімпійскага камітэта, Беларускага альянсу танцавальнага спорту і Прэзідэнцкага спартыўнага клуба мы пераадолілі ўсе перашкоды».

Парадокс, але адкрыццё «World Open Minsk-2014» сабрала ў разы больш публікі, чым гульні нацыянальнай зборнай па баскетболе. У гэтым, безумоўна, ёсць заслуга арганізатараў, якія і паказальнае выступленне чэмпіёнаў Еўропы-2014 сярод прафесіяналаў зладзі-

Фота Лібы ІЛЬІНІЧАНКІ

БУРАКІ

Найбольш спрыяльны ўмовы для захоўвання бурякоў: тэмпература каля +2 ... +3 °С пры вільготнасці паветра 85-95%.

Неабходна старанна ачысціць бурякі ад рэшткаў глебы. Нельга чысціць іх нажом або ўдарамі адзін аб другі. Вострыя прадметы і ўдары могуць пашкодзіць скуру караняплодаў, і нават калі такое пашкоджанне адразу не будзе заўважным, бурякі не змогуць доўга захоўвацца. Затым трэба выдаліць усё бацінне, пакінуўшы толькі невялікія 2-сантыметровыя хвосцікі. Ачысцішы караняплоды ад глебы, прасушыце іх дні 2 у цені на ветры.

Захоўваць бурякі лепш у няшчыльна закрытых драўляных скрынях, ёмістасць якіх не павінна перавышаць 20 кг. Калі ў вашым склепе занадта вільготна, бурякі, гэтак жа, як моркву і бульбу, неабходна перасыпаць півавіннем, соллю або лісьцем каліны. Выдатна захоўваюцца бурякі, калі перасыпаць іх сумессю пяску і мелу альбо сухой гашанай вапны. Так вы створыце ў скрынях шчолачнае асяроддзе, якое будзе перашкаджаць развіццю нежаданага мікрафлоры. Адзінае — перад ужываннем бурякі ў гэтым выпадку неабходна мыць больш старанна, чым звычайна. Для падрыхтоўкі заспаўняння змяшайце 200 г тоўчанага мелу (сухой вапны) з 10 кг пяску.

КАПУСТА

Для працяглага захоўвання падыдучы далёка не ўсе сарты. Для зімовага ужывання лепш аддаць перавагу капусте сярэдняспелых, сярэдняпозніх альбо познаспелых гатункаў. Акрамя таго, надзвычай важна выконваць тэрміны збору ўраджаю.

Дарэчы, не так даўно англійскія аграномы высветлілі, што лепш за ўсё захоўваецца капуста, сабраная ў перыяд, калі тэмпература паветра роўная 0 ... +5 °С. Тлумачыцца гэта тым, што менавіта пры такіх тэмпературах у галоўках капусты запавольваецца працэс дышання. Аптымальныя ўмовы для захоўвання капусты: тэмпература ад -1 да +1 °С з адноснай вільготнасцю паветра 90-95%.

Качаны неабходна адсартаваць, адбіраючы толькі шчыльныя і сухія. Качаны капусты з механічнымі пашкоджаннямі і прыкметамі хвароб для захоўвання ў склепе не падыходзяць: яны могуць пашкодзіць увесь ураджай, нават калі пралажаць побач са здаровымі качанамі ўсяго некалькі дзён.

Захоўваюць капусту на сталажах, склаўшы яе галоўка да галоўкі, каранямі ўгору, ці проста падве-

Захаваць ураджай

шанай за карані да столі. Можна захоўваць капусту без верхняга зялёнага лісця і каранёў, абгарнуўшы галоўку звычайнай паперай (толькі не выкарыстоўвайце для гэтых мэтаў газет — друкарская фарба, у якой змяшчаюцца шкодныя рэчывы, аддрукуецца на лісці).

Існуе яшчэ адзін старадаўні спосаб захоўвання капусты: з качана здымаюць усё няшчыльна прылеглае лісце і добра змазваюць яго глінай, загідаў разведзенай да кансістэнцыі смятаны. Да храпкі прывязваюць вярхоўку і, зрабіўшы пятлю, падвешваюць за яе капусту сплatchку пад навесам — для прасушкі, а затым у склепе — для працяглага захоўвання. Кажуць, што менавіта пры такім спосабе захоўвання качаны застаюцца свежымі доўгі час.

ЦЫБУЛЯ І ЧАСНОК

Як цыбуля, так і часнок выдатна захоўваюцца ў скляпах з тэмпературай +1 ... +5 °С і адноснай вільготнасцю 75-80%.

Пасля ўборкі цыбулю неабходна прасушыць на адкрытым месцы каля тыдня і абрэзаць лісце, пакінуўшы зусім невялікую шыйку (даўжынёй да 5 см). Праўда, калі вы збіраеце захоўваць цыбулю і часнок сплеченымі ў косы (вельмі добры спосаб захоўвання), то хвосцікі абрэзаць не трэба.

Ніколі не захоўвайце цыбулю і часнок навалам — яны пацеюць і хутка псуюцца. Закладваць іх на захоўванне лепш у невялікіх краістых скрынях, якія забяспечваюць нармальную вентыляцыю, але асобна адно ад другога.

Выдатна захоўваюцца як цыбуля, так і часнок у невялікіх тканевых мяшкох, падвешаных да столі. Гэта можа быць мяшкоў з ваўны, паркалю, а яшчэ можна выкарыстоўваць звычайныя капроныя калготкі або панчо.

Падчас захоўвання гародніну ў склепе неабходна даглядаць. Перыядычна вярцеце памяшканне і праглядаце гародніну; выявіўшы хворыя, прарослыя або гнілыя экзэмпляры, адразу выдаляйце іх.

Рыхтуем лазу вінаграду да зімы

На здольнасць вінаграду пераносіць халодную пару ў першую чаргу ўплывае, як беражліва даглядалі яго ўвесь сезон. Таму ўжо з вясны варта задумвацца аб захаванні яго ўзімку. Аслаблены вінаграднік, які мае ачагі хваробы ці нявыспелую драўніну, наўрад ці выжыве ў марозы.

Неабходна сачыць, каб расліна не была пашкоджана рыбкавымі захворваннямі падчас усяго сезона. Калі ж яны былі выяўлены, варта апрацаваць вінаграднік фунгіцыдамі, пры гэтым пашкоджаныя галіны выразаць.

...Не варта спяшацца абразаць вінаграднік, паколькі вельмі ранняя абрэзка знізіць яго зімаўстойлівасць.

Чым больш часу лаза знаходзіцца пад укрыццём, чым вышэй ва ўкрыцці тэмпература, тым больш ён мае патрэбу ў пажыўных рэчывах для падтрымання важных працэсаў жыццядзейнасці. Таму адным з пунктаў клопату пра гэтую расліну з'яўляецца абавязковая падкормка

з дапамогай арганічных і комплексных мінеральных угнаенняў. Падкормку за сезон варта праводзіць некалькі разоў.

На зіму неабходна пакідаць толькі невыспелую драўніну, якая мае карычневы колер. Зяленаватую драўніну варта выдаляць падчас вяснянскага абразання, паколькі яна не зможа перажыць марозы. Да таго ж яна можа спрыяць пашкоджанню рыбкавымі, а таксама цэлілю ўсёй расліны.

Аднак не варта спяшацца абразаць вінаграднік, паколькі вельмі ранняя абрэзка знізіць яго зімаўстойлівасць. Лепш за ўсё гэта рабіць пасля першых замарозкаў, бліжэй да канца кастрычніка.

Для таго, каб правільна падрыхтаваць вінаград да зімы, варта зрабіць катароўку, то бок знішчыць усё карані расліны, якія растуць каля

паверхні зямлі. Дзякуючы катароўцы глыбінныя карані адужоўць і добра замацоўваюцца ў зямлі.

Пасля правядзення вышэйпералічаных працэдур да наступнага марозу вінаградныя кусты неабходна звязаць. Іх варта звязаць са шпалерамі, пакласці на зямлю і як мага акуратней прышліпіць клямамі. Пад лозамі пажадана размясціць раслінны матэрыял, абавязкова сухі. Такім матэрыялам можа паслужыць лісце, лапнік або абразаныя галінкі. Далей на лозы кладзем драўляныя шчыты, якія маюць борцікі і сваю чаргу забяспечваюць свабодную прасторы пад шчыты брызент, поліэтылен або любыя іншыя неперамакальныя матэрыялы. Зверху накрываем рызэём або тонкім слоём зямлі.

На зіму неабходна пакідаць толькі невыспелую драўніну, якая мае карычневы колер.

Ну і, вядома, старэйшыя пры падсудзі падбіраць сарты, устойлівыя да халадоў.

Даты	Падзеі	Людзі
1892 год — нарадзілася Марына Цвятаева, адно з самых славуцых імён сярэбранага веку рускай паэзіі. У шасці гадоў яна ўжо пісала вершы, і не толькі на рускай, але і на французскай і нямецкай мовах. У васьмнаццаці гадоў Марына выдала свой першы зборнік «Вячэрні альбом». Ні ў кога нічога не пераймае, не наследваец — такой Цвятаева была ў дзяцінстве і такой заставалася заўсёды. Рэвалюцыя 1917 года стала для паэткі сімвалам нацыянальнай бяды. Праўдзівасць адчуванняў і сумленнасць слова былі для Цвятаевай вышэйшымі запавятамі мастацтва.		
1929 год — 85 гадоў таму па чыгуначцы з Масквы ў Мінск даставілі першыя трамвайныя вагоны з драўляным корпусам, разлічаныя на 30 сядзячых і 40 стаячых месцаў. У ноч на 9 кастрычніка быў праведзены пробны пуск трамвайнага вагона з першымі пасажырамі — кіраўнікамі гарсавета і камунгаса. «...Тым часам у вагонах загарэліся лямпачкі, які ілюмінацыя. Нешта зашыпела. І першы трамвай па вуліцах Мінска крануўся. Безупынна званіў звянок. Заіскрыліся блакітным полымем на правадах дугі. За вокнамі вагонаў крычаў, хвалюючыся натоўп: — Ура! Ура! Няхай жыве Савецкая ўлада!		
Я старанна як не кожны рух, кожную праяву, кожнае слова занатоўваў у бланкот. Баюся, каб чаго не прапусціць міма вачэй і вушэй. Хіба ж жартачкі: сам рэдактар даў заданне!		
— Дзілім-бом! Дзілім-бом! — вызвоньваў на хаду трамвай. Вокны трамвая зіхалі нейкім асаблівым сіняватым святлом. За вокнамі крычалі, галекалі людзі, што стаялі абалал раэк. Здавалася, што ўвесь Мінск не спаў у тую ноч. Мне ўяўлялася, што трамвай гэтак без упынку будзе ісці і ісці немаведама ў якую далечыню, што яму не спатрэбіцца ні гэтыя сталёвыя каліны, ні іскрыстыя дугі, і што гэта наогул не трамвай, а нейкая не вядомая яшчэ дагэтуль машына часу, якая імчыць нас у казаную будучыню». (Раман Сабаленка, карэспандэнт «Звязды», «Першы пробы»).		
1939 год — 75 гадоў таму нарадзіўся (горад Слуцк) Эдвард Антонавіч Жаўрыд, беларускі вучоны ў галіне анкалогіі, доктар медыцынскіх навук (1988), прафесар (1992). У 1962 годзе скончыў Мінскі медыцынскі інстытут. З 1964-га — у Беларускім інстытуце ўдасканалення ўрачоў, з 1966 года — у Беларускім НДІ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, зараз працуе ў Рэспубліканскім навукова-практычным цэнтры анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. Аляксандрава. Аўтар навуковых прац па камбінаваным лячэнні зляжасных пухлін, мадыфікацыі хіміка- і радыяэдукавальнасці зляжасных пухлін, фотадинамічнай тэрапіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1988).		
Было сказана		
Фабіян ШАНТЫР, пісьменнік, рэвалюцыйны і дзяржаўны дзеяч: «Дастойна жыць не ў крыўду для другіх».		

Для іх жыццё — гэта выдатная любоўная прыгода. Народжаныя ў гэты дзень часта валодаюць развітым інтэлектам, добра разбіраюцца ў чалавечай псіхалогіі, але ў той жа час многія з іх вельмі дрэнна разумеюць саміх сябе. Тыя, хто знаходзіцца побач, лічаць іх дзівакамі, якія лунаюць у аблоках. І ўсё ж яны ўмеюць разараджацца грашчыма, вядуць сямейныя справы, адказныя і сядомыя ў выкананні сваіх абавязкаў, але да пэўнай мяжы. Іх цікаваць да незвычайных людзей і экатычныя акалічэнні робіць іх лёгкай здабычай тых, хто хоць раз карыстаўся імі ў сваіх мэтах. Іх мудрасць запачытана з жыццёвага досведу, які яны шануюць найвышэй усяго. Аднак, абіраючыся на уланы досвед, яны не павінны забываць пра свае карані.

НАРОДЖАННЯ 8 Кастрычніка

СЁННЯ

Месца
Поўня ў 13.50.
Месца ў сур'і Авена.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.24	18.29	11.05
Віцебск	7.15	18.18	11.03
Магілёў	7.14	18.19	11.05
Гомель	7.09	18.18	11.09
Гродна	7.39	18.45	11.06
Брэст	7.38	18.47	11.09

Імяніны
Пр. Ефрасінні, Германа, Мікалая, Сяргея.
К. Брыгіды, Валерыі, Зянона, Людвіка, Марціна, Сымона.

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ
752мм рт.сл. +10...+12°C +18...+20°C	753мм рт.сл. +5...+7°C +11...+13°C	750мм рт.сл. +4...+6°C +12...+14°C
БРЭСТ	МІНСК	ГОМЕЛЬ
753мм рт.сл. +5...+7°C +11...+13°C	746мм рт.сл. +7...+9°C +14...+16°C	755мм рт.сл. +4...+6°C +13...+15°C

Абазначэнні:
 ■ няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 ■ невялікія геамагнітныя узрушэнні
 ■ слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+20...+22°C	+14...+16°C	+14...+16°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+15...+17°C	+8...+10°C	+11...+13°C

УСМІХНЕМСЯ

Я так думаю, адзіны шанц пахудзець з дапамогай зялёнага чаю — лазіць у горы збіраць яго самай...

Прычыны, чаму жанчына злеуцца на цябе:

1. Ты схлусіў.
2. Ты, магчыма, схлусіў.
3. Ты схлусіў пяць гадоў таму.
4. Ты гэта ты.

Вельмі зле гэтая ўзростава дыскрымінацыя.

Ну і што, што мне 35, чаму я не магу паскакаць на батuce?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРІЁМ тэл./факс: 287 17 79.
e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх мераванні не заўсёды супадаюць з мераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім мераванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруж матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыя ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.257. Індэкс 63850. Зак. № 4165.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Н 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
7 кастрычніка 2014 года.